

IZVEŠTAJ

O ANKETI O SVESNOSTI GRAĐANA I JAVNOG SEKTORA

Project title	Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkan countries
Project acronym	NatRisk
Project reference number	573806-EPP-1-2016-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP
Coordinator	University of Nis
Project start date	October 15, 2016
Project duration	36 months

Work Package reference number and title	WP3 - Development of trainings for citizens and public sector
Institution	UNID, UNI, KPA, UNSA, VSUP, UPKM, TCASU
Author (s)	UNID
Document status	Final
Document version and date	v.01, April 14 th 2017
Dissemination level	Public

Project number: 573806-EPP-1-2016-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP

"This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein"

Sadržaj

Spisak tabela	3
Spisak grafikona.....	4
1. Uvod.....	5
2. Prevencija i razumevanje rizika od prirodnih katastrofa.....	7
3. Sistem zaštite i spasavanja	12
4. Otpornost društvene zajednice na prirodne katastrofe.....	17
5. Obnova društvene zajednice posle prirodnih katastrofa.....	21
6. Zaključna razmatranja.....	25
7. Preporuke.....	26
Prilozi.....	27
Prilog 1. Upitnik.....	28
Prilog 2. Uputstvo za popunjavanje upitnika	34

Spisak tabela

Tabela 1. Struktura ispitanika prema stepenu obrazovanja	5
---	---

Spisak grafikona

Grafikon 1. Struktura ispitanika prema polu.....	5
Grafikon 2. Struktura ispitanika prema starosnoj dobi.....	6
Grafikon 3. Prikaz rezultata o stepenu postojanja svesti o opasnostima od prirodnih katastrofa.....	7
Grafikon 4. Prikaz stepena edukacije o opasnostima od prirodnih katastrofa.....	8
Grafikon 5. Prikaz stavova ispitanika o stanje prevencije.....	8
Grafikon 6. Prikaz stavova ispitanika o izradi planske dokumentacije.....	9
Grafikon 7. Prikaz stavova ispitanika o stepenu implementacije planske dokumentacije.....	10
Grafikon 8. Prikaz stavova ispitanika o informisanju o prirodnim katastrofama.....	10
Grafikon 9. Stavovi ispitanika o postojanju adekvatnog sistema zaštite i spasavanja.....	12
Grafikon 10. Stavovi ispitanika o organizovanosti sistema zaštite i spasavanja.....	13
Grafikon 11. Stavovi ispitanika o razvijenosti snaga i sredstava za zaštitu i spasavanje.....	13
Grafikon 12. Stavovi ispitanika o potrebi učešća u zaštiti i spasavanju.....	14
Grafikon 13. Stavovi ispitanika o značaju sistema zaštite i spasavanja.....	15
Grafikon 14. Stavovi ispitanika o usklađenosti postojećeg stanja sa zakonskom regulativom.....	15
Grafikon 15. Stavovi ispitanika o stepenu otpornosti.....	17
Grafikon 16. Stavovi ispitanika o elementima otpornosti.....	18
Grafikon 17. Stavovi ispitanika o zastupljenosti obuke i osposobljavanja.....	18
Grafikon 18. Stavovi ispitanika o adekvatnosti sistema upozorenja, obaveštavanja i uzbuđivanja.....	19
Grafikon 19. Stavovi o uključenosti civilnog društva u zaštitu i spasavanje.....	19
Grafikon 20. Stavovi ispitanika o stepenu bezbednosti i održivosti.....	20
Grafikon 21. Stavovi ispitanika o potrebi izrade planova sanacije.....	21
Grafikon 22. Stavovi ispitanika o potrebi projektovanja šteta.....	22
Grafikon 23. Stavovi ispitanika o potrebi obezbeđenja finansijskih sredstava za planove sanacije.....	22
Grafikon 24. Stavovi o potrebi međuopštinske saradnje.....	23
Grafikon 25. Stavovi o stanju hitnih službi.....	24

1. Uvod

Radi realizacije osnovnog cilja projekta “**Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkan countries (NatRisk)**”, Univerzitet odbrane u Beogradu (UNID) je, u saradnji sa visokoobrazovnim institucijama iz regiona Zapadnog Balkana (UNI, KPA, UNSA, VSUP, UPKM i TCASU), izradio upitnik iz oblasti postojanja svesti, spremnosti i otpornosti društvene zajednice na efekte prirodnih katastrofa. Anketiranjem je obuhvaćeno ukupno 3059 lica.

Anketa je sprovedena u tri nivoa:

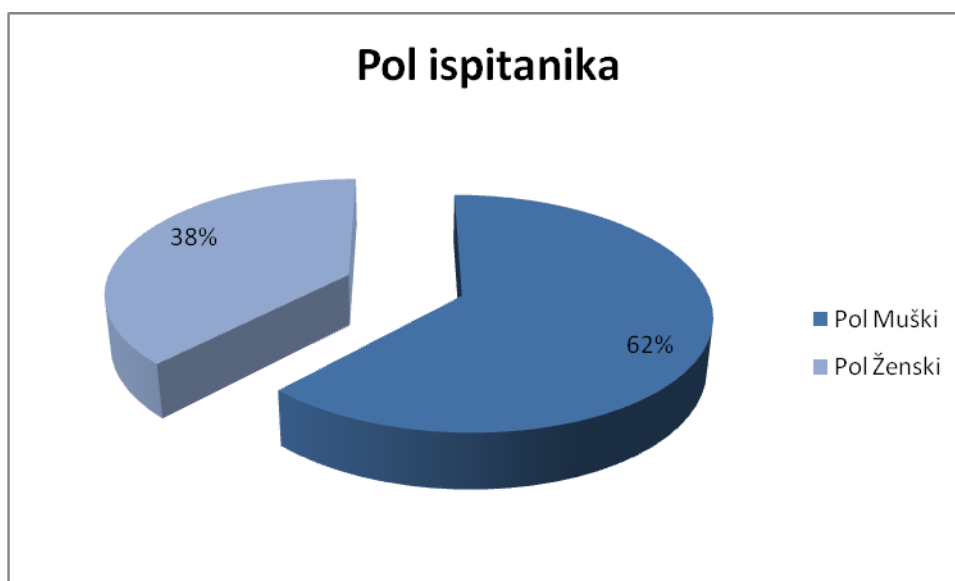
1. Politički nivo (na nivou jedinice lokalne samouprave),
2. Nivo privrednih društava, javnih preduzeća i drugih pravnih lica i
3. Nivo pojedinca.

Na svakom nivou je izvršeno anketiranje lica, čija je struktura prema stepenu obrazovanja data u tabeli 1.

Tabela 1. Struktura ispitanika prema stepenu obrazovanja

Stepen obrazovanja ispitanika						
VSS			SSS		Osnovna škola	
VSS	Magistar/master	Doktor nauka	Student	SSS	Osnovna škola	Učenik
34,26%	7,91%	4,66%	23,81%	28,61%	0,33%	0,42%
46,82%			52,42%		0,75%	

Na grafikonu 1 prikazano je učešće ispitanika u anketi prema polu.



Grafikon 1. Struktura ispitanika prema polu

Posmatrajući starosnu strukturu ispitanika (grafikon 2) uočava se da je 45% ispitanika do 30 godina starosti.



Grafikon 2. Struktura ispitanika prema starosnoj dobi

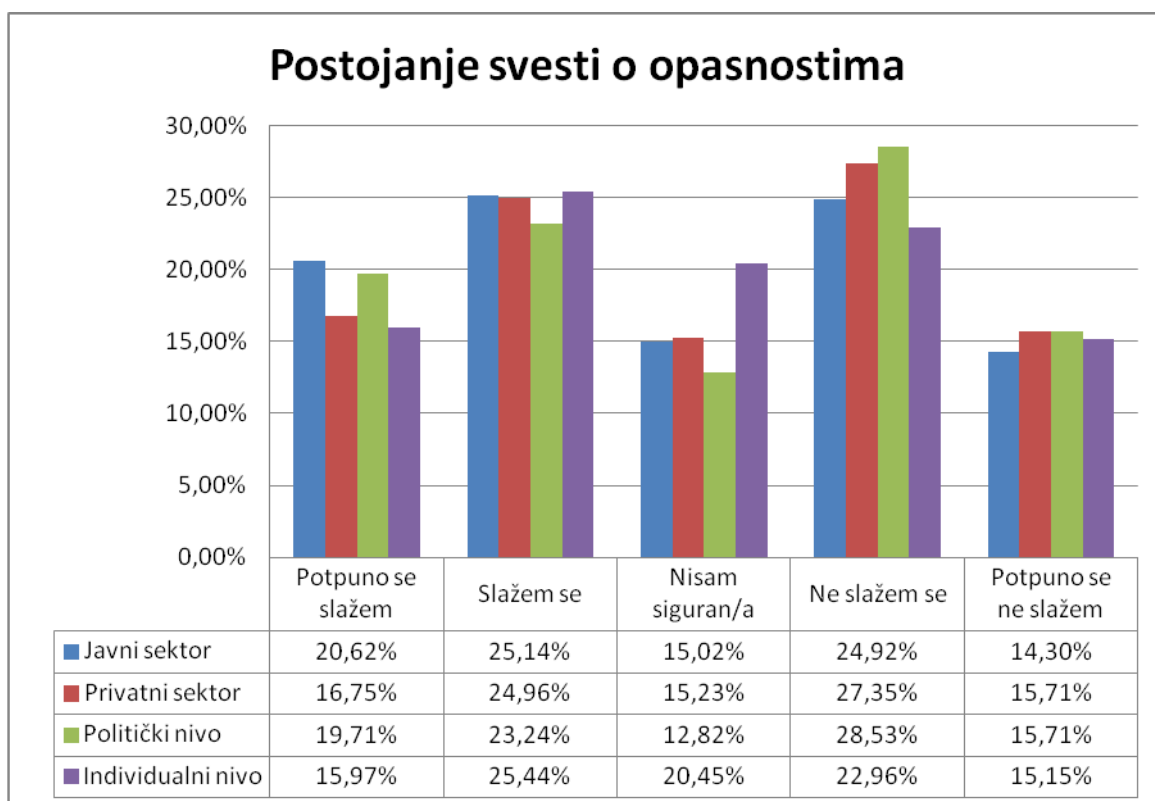
Sprovedena anonimna anketa je imala za cilj dobijanje mišljenja, navedenih nivoa društvene zajednice o:

1. Prevenciji i razumevanju rizika od prirodnih katastrofa,
2. Sistemu zaštite i spasavanja,
3. Otpornosti društvene zajednice na prirodne katastrofe i
4. Kapacitetima za obnovu društvene zajednice posle prirodnih katastrofa.

Rezultati ankete prikazuju poglede i mišljenja anketiranih lica o nivou svesnosti svih subjekata sistema zaštite i spasavanja na nivou jedinice lokalne samouprave, stepenu razvoja i uređenosti sistema zaštite i spasavanja, otpornosti društvene zajednice na prirodne nepogode, itd.

2. Prevencija i razumevanje rizika od prirodnih katastrofa

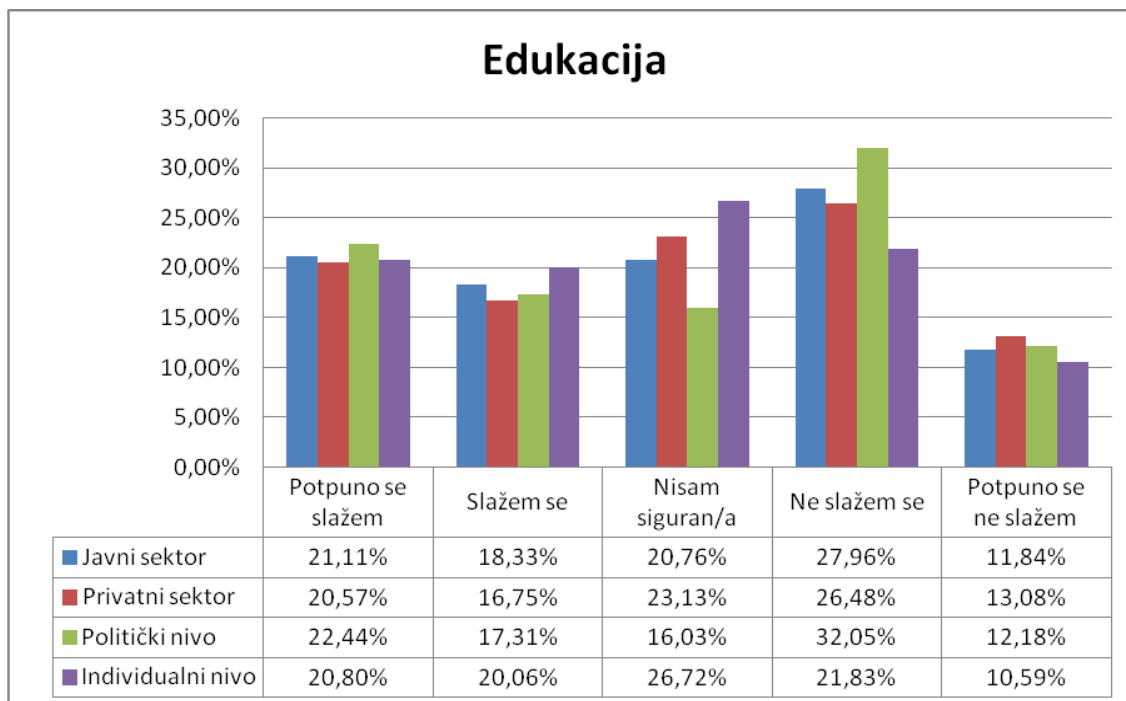
Postojanje svesti o opasnosti od prirodnih katastrofa predstavlja jednu od osnovnih pretpostavki za prevenciju opasnosti. Iz rezultata analize se vidi da su podeljena mišljenja oko stepena svesti na različitim nivoima (grafikon 3).



Grafikon 3. Prikaz rezultata o stepenu postojanja svesti o opasnostima od prirodnih katastrofa

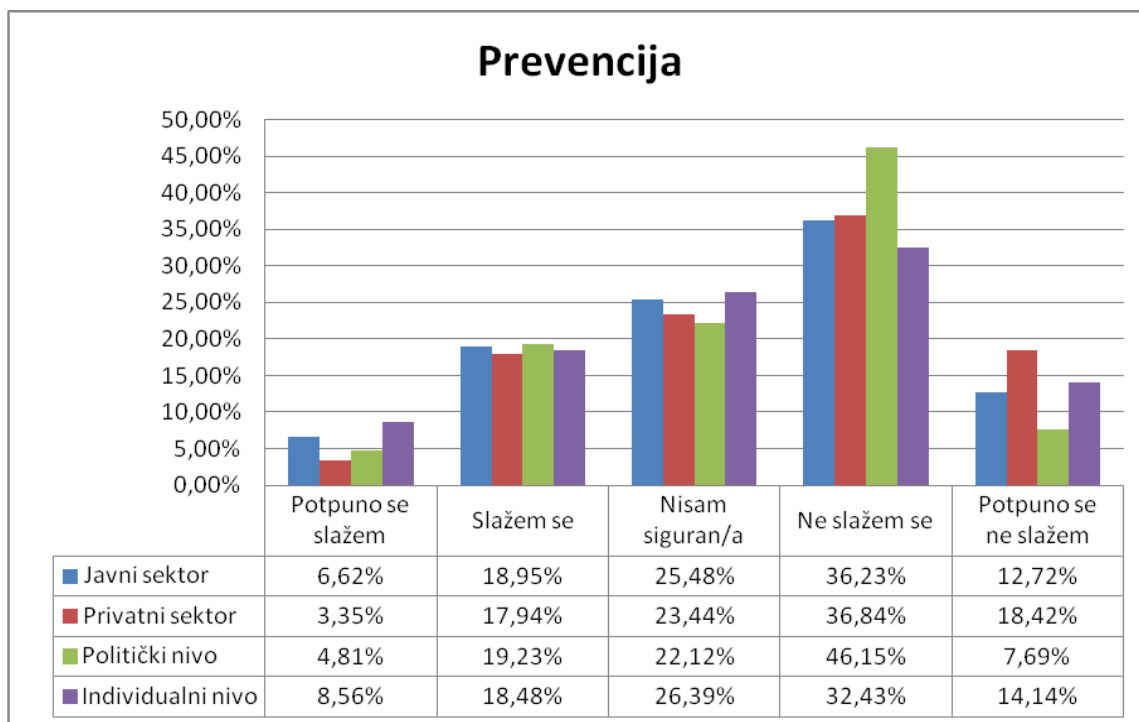
Na osnovu prikazanih mišljenja, može se zaključiti da su ujednačena viđenja, kada je u pitanju postojanje neophodnog nivoa svesti. Naime, situacija u stvarnosti i jeste takva da se preduzimaju određene mere: zakonske uređenosti, permanetna tumačenja nadležnih organa o potrebi prevencije, itd. Imajući tu činjenicu u vidu opravdano je mišljenje oko polovine ispitanika da postoji razvijena svest o postojanju opasnosti od prirodnih katastrofa. Sa druge strane, u praksi je zaživeo mali broj konkretnih mera kojima se povećava otpornost zajednice, na šta ukazuje takođe druga polovina ispitanika. Rezultati ukazuju na činjenicu da su svi ispitanici svesni opasnosti, na osnovu različite vlastite percepcije, ali sistemski ne postoji u dovoljnoj meri jasna i precizna projekcija zakonskih rešenja u praksi.

Prikazano mišljenje o stepenu edukacije o opasnostima od prirodnih katastrofa (grafikon 4), svakako doprinosi opravdanju mišljenja u iznetim stavovima, s obzirom da oko 50% ispitanika smatra da nije adekvatan sistem edukacije u vezi sa ovim opasnostima. Ispitanici se takođe slažu da je neophodno unaprediti postojeći sistem edukacije i uskladiti ga sa novim pristupima i naučnim dostignućima. Ispitanici se slažu da je neophodno vršiti posebne edukacije lica koja se profesionalno bave poslovima zaštite i spasavanja, ali obezbediti edukaciju svih lica u društvenoj zajednici u skladu sa potrebama sistema zaštite i spasavanja.



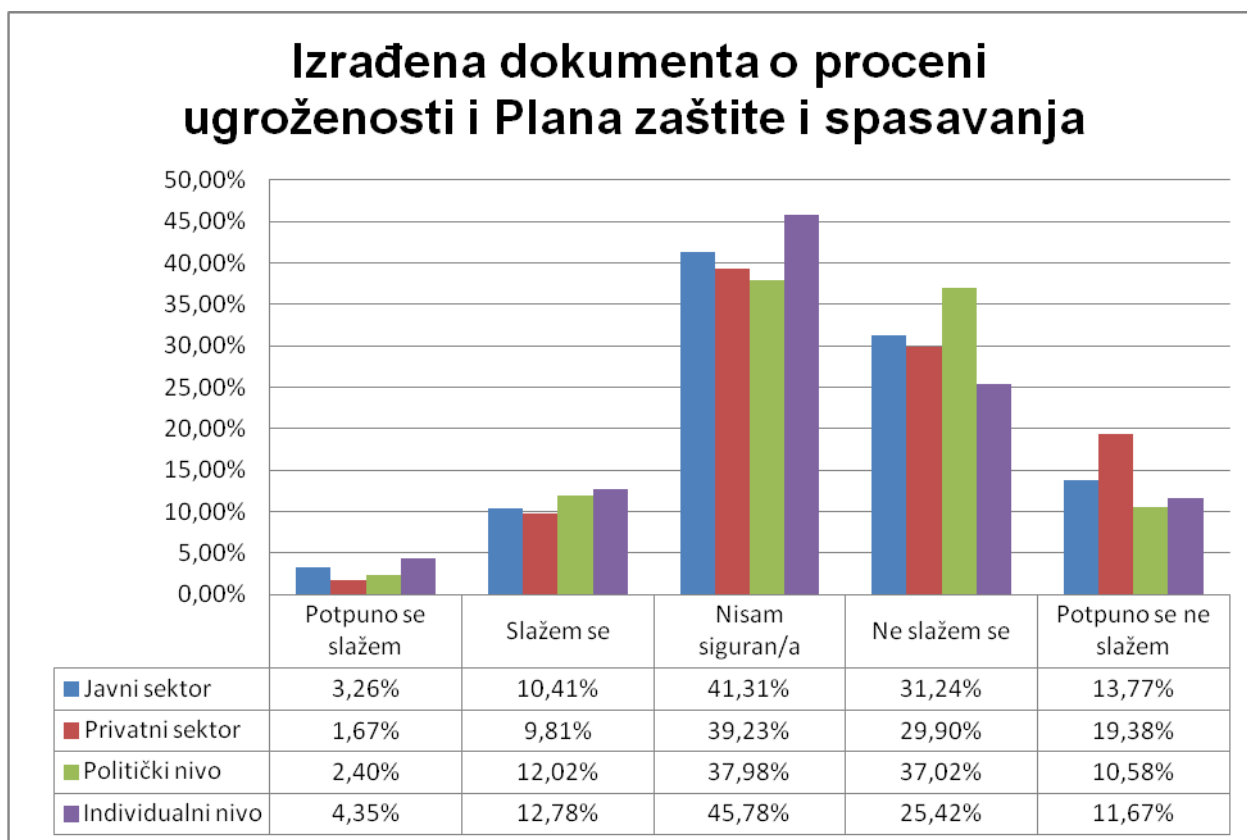
Grafikon 4. Prikaz stepena edukacije o opasnostima od prirodnih katastrofa

Sprovođenje prevencije u praksi je na niskom nivou (grafikon 5) što ukazuje oko 45% ispitanika. U ovom slučaju je indikativno da manji deo ispitanika oko 20% smatra da se prevencija sprovodi. To je upravo onaj deo ispitanika koji radi u jedinicama lokalne samouprave ili javnim preduzećima, školama i slično i koji ima više informacija o merama koje zvanični organi sprovode, na normativnom nivou. Prevencija se ne vidi kao prioritet društvene zajednice, već je više deklarativnog karaktera.



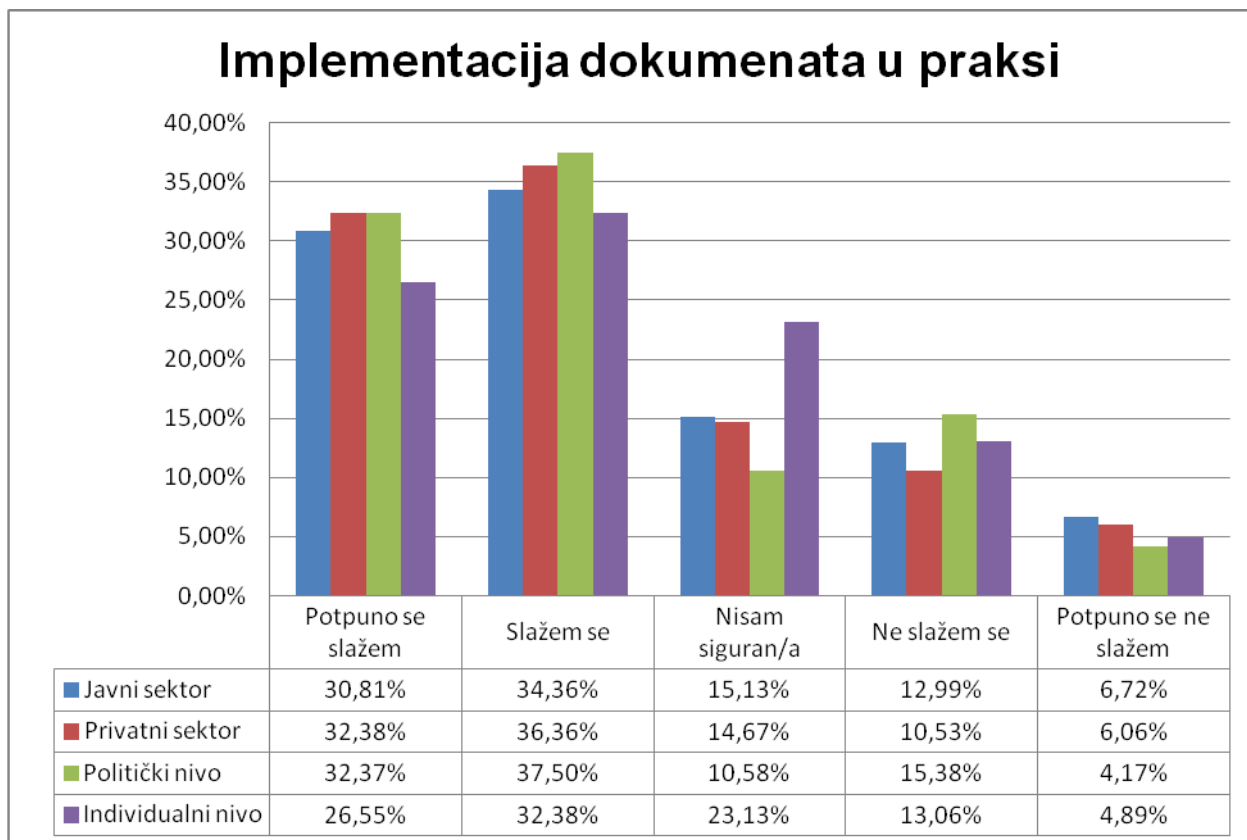
Grafikon 5. Prikaz stavova ispitanika o stanje prevencije

Ispitanici pokazuju da je stanje normativne regulative (grafikon 6) kojom se uređuje oblast zaštite i spasavanja od prirodnih katastrofa, na niskom nivou, oko 80% ispitanika.

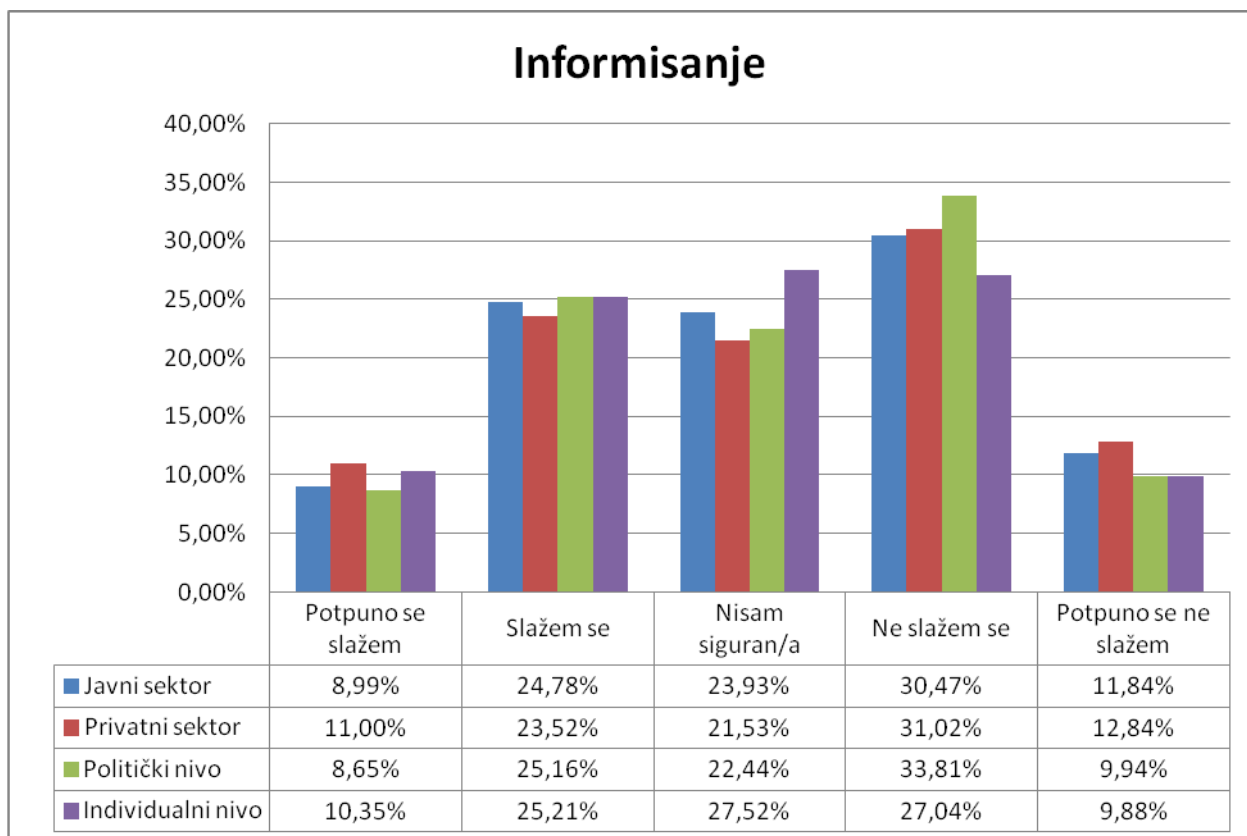


Grafikon 6. Prikaz stavova ispitanika o izradi planske dokumentacije

Zanimljivo je da oko 65% ispitanika smatra da se implementacija vrši u praksi (grafikon 7). Navedeno ukazuje na činjenicu koja je veoma bitna za stanje svesti pripadnika društvene zajednice sa aspekta prevencije. Naime, izradom i implementacijom planske dokumentacije, vrši se direktan kontakt sa subjektima sistema i prenose informacije sve do pojedinaca.



Grafikon 7. Prikaz stavova ispitanika o stepenu implementacije planske dokumentacije



Grafikon 8. Prikaz stavova ispitanika o informisanju o prirodnim katastrofama

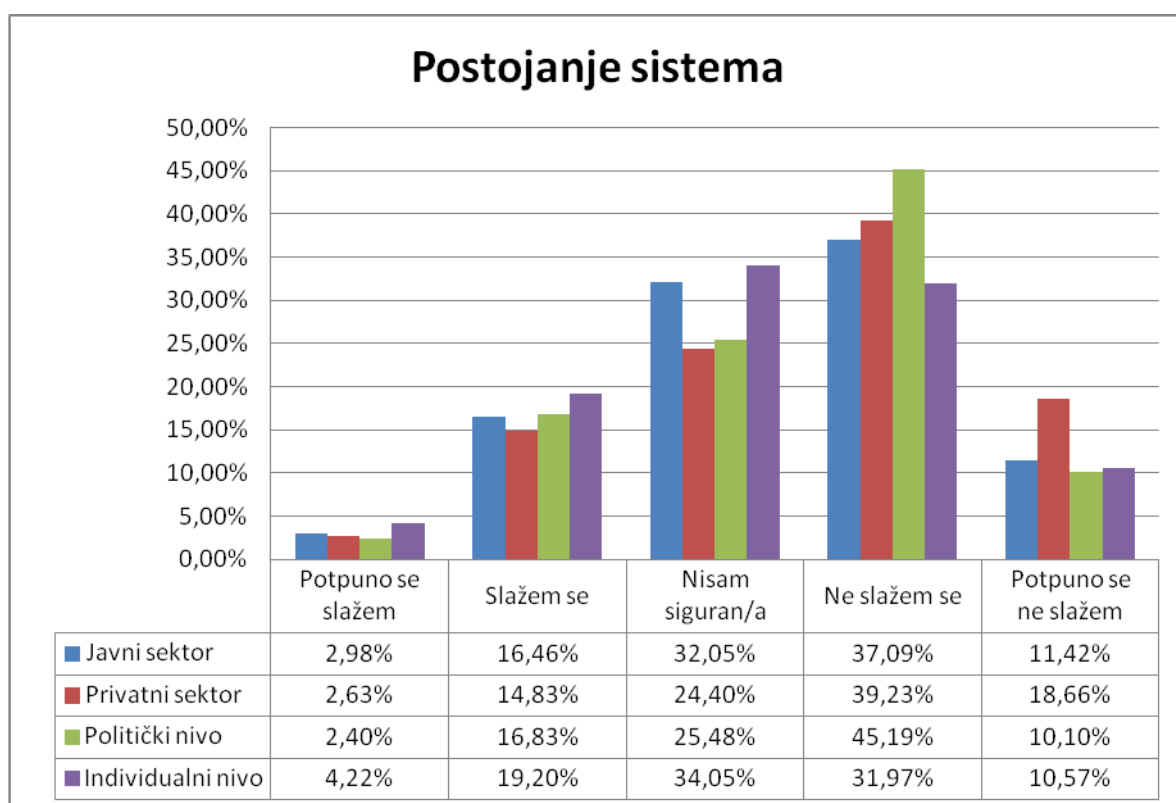
Informisanje stanovništva je važna aktivnost za protok informacija i permanentno podizanje svesti o postojanju opasnosti i potrebi preduzimanja mera zaštite. Prema dobijenim mišljenjima oko 70% ispitanika smatra da se informisanje ne vrši u dovoljnoj meri (grafikon 8). Oko 30% ispitanika smatra da je informisanje adekvatno, ali oni potiču iz organizacija koje učestvuju u izradi planske dokumentacije. Rezultati su prikazani na grafikonu 8.

Iz navedenog se može zaključiti da najveći deo ispitanika smatra da nivo svesti o postojanju opasnosti od elementarnih katastrofa i drugih nesreća nije na potrebnom nivou. Elementi kojima se stvaraju pretpostavke za visok nivo svesti: prevencija, izrada planske dokumentacije, informisanje, i sl., nisu zastupljeni u dovoljnoj meri i na adekvatan način. Najveći deo ispitanika smatra da je neophodno vršiti posebne specijalizovane edukacije lica koja se profesionalno bave poslovima zaštite i spasavanja, odnosno svih subjekata sistema zaštite i spasavanja.

3. Sistem zaštite i spasavanja

Sistem zaštite i spasavanja predstavlja materijalizaciju politike zaštite i spasavanja i stepena izgrađenosti normativne regulative.

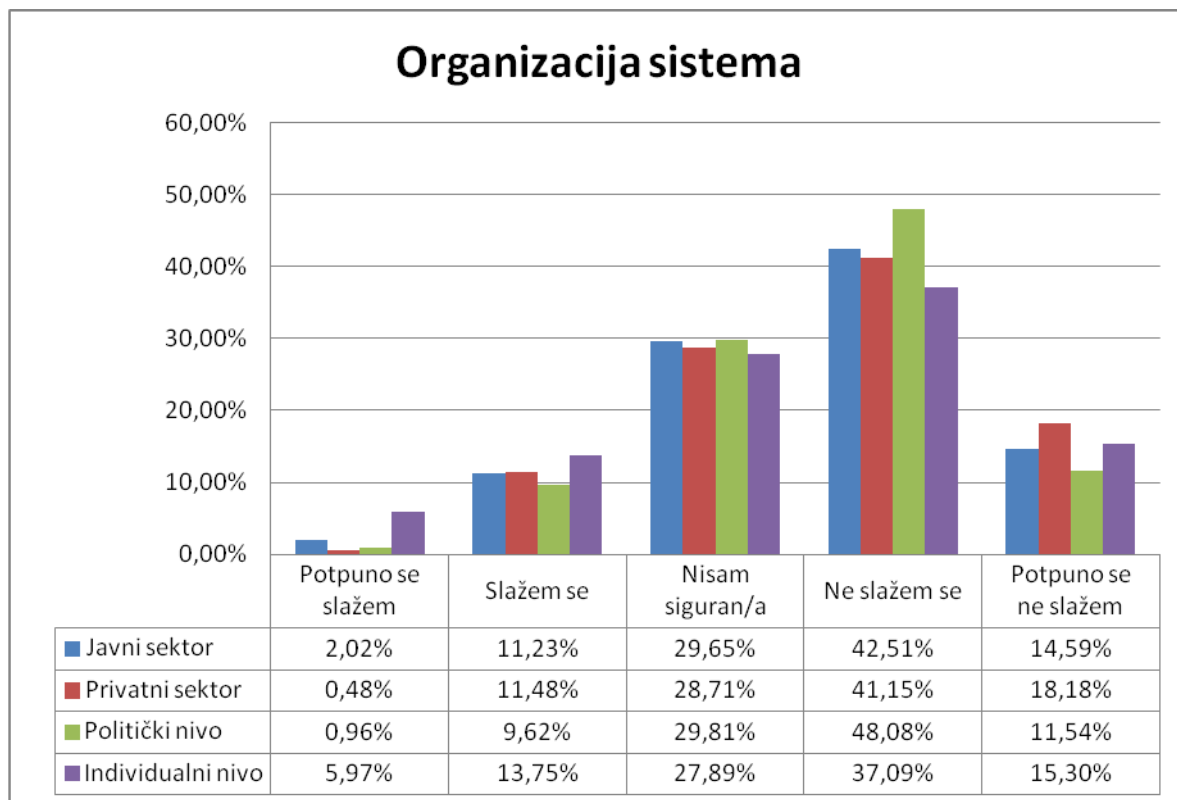
Prema mišljenju preko 80% ispitanika postojeći sistem zaštite i spasavanja nema adekvatne kapacitete za prevenciju i reagovanje na opasnosti od prirodnih katastrofa (grafikon 9).



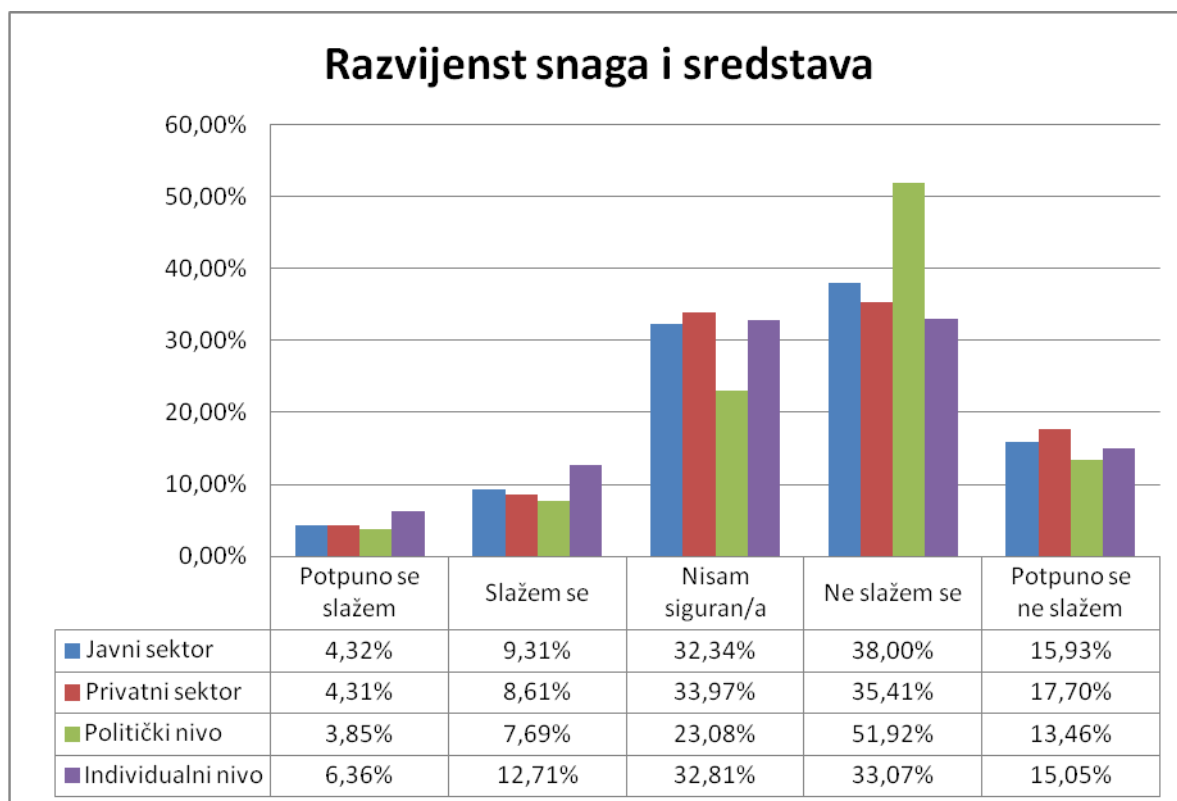
Grafikon 9. Stavovi ispitanika o postojanju adekvatnog sistema zaštite i spasavanja

Da nivo organizovanosti sistema nije adekvatan potrebama društvene zajednice, smatra oko 85% ispitanika (grafikon 10).

Takođe, isti procenat ispitanika smatra da razvijenost sistema zaštite i spasavanja nije adekvatna i u skladu sa potrebama društvene zajednice (grafikon 11). Ispitanici su saglasni da je neophodno stalno i sistemsko ulaganje u sistem zaštite i spasavanja u cilju izgradnje i održavanja kapaciteta za zaštitu i spasavanje.

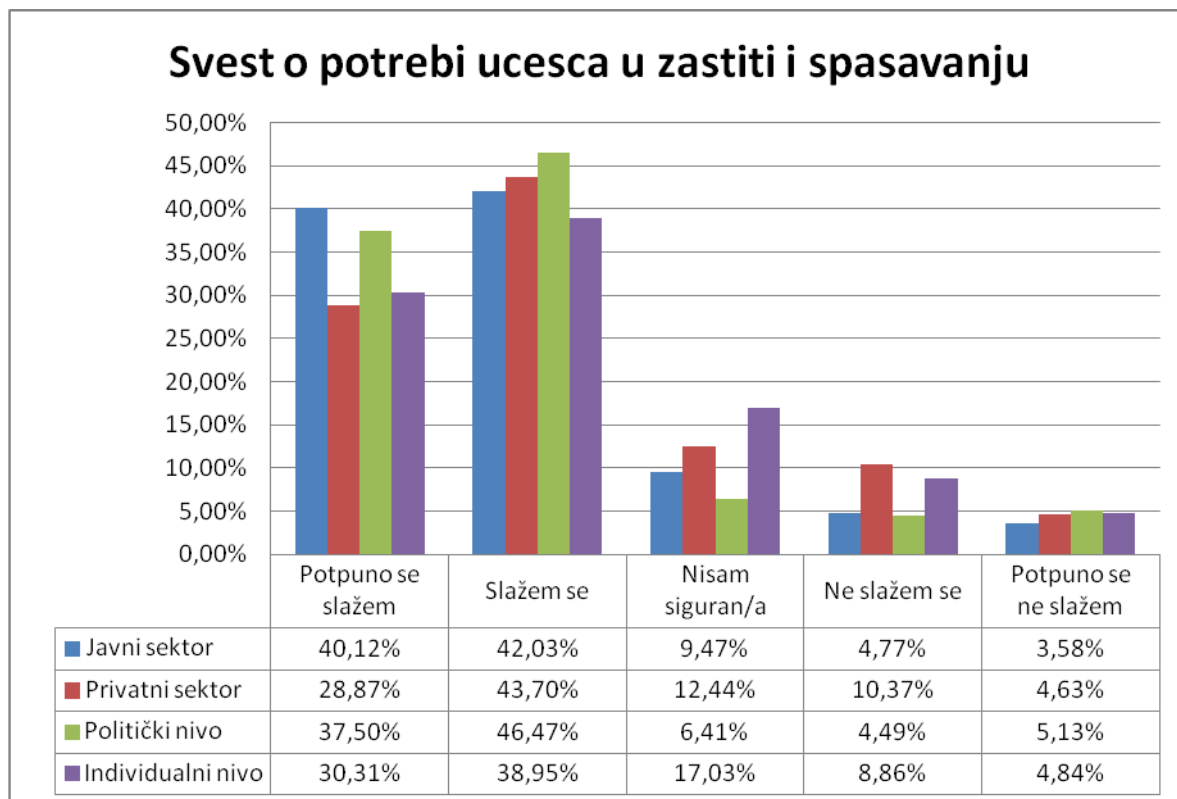


Grafikon 10. Stavovi ispitanika o organizovanosti sistema zaštite i spasavanja



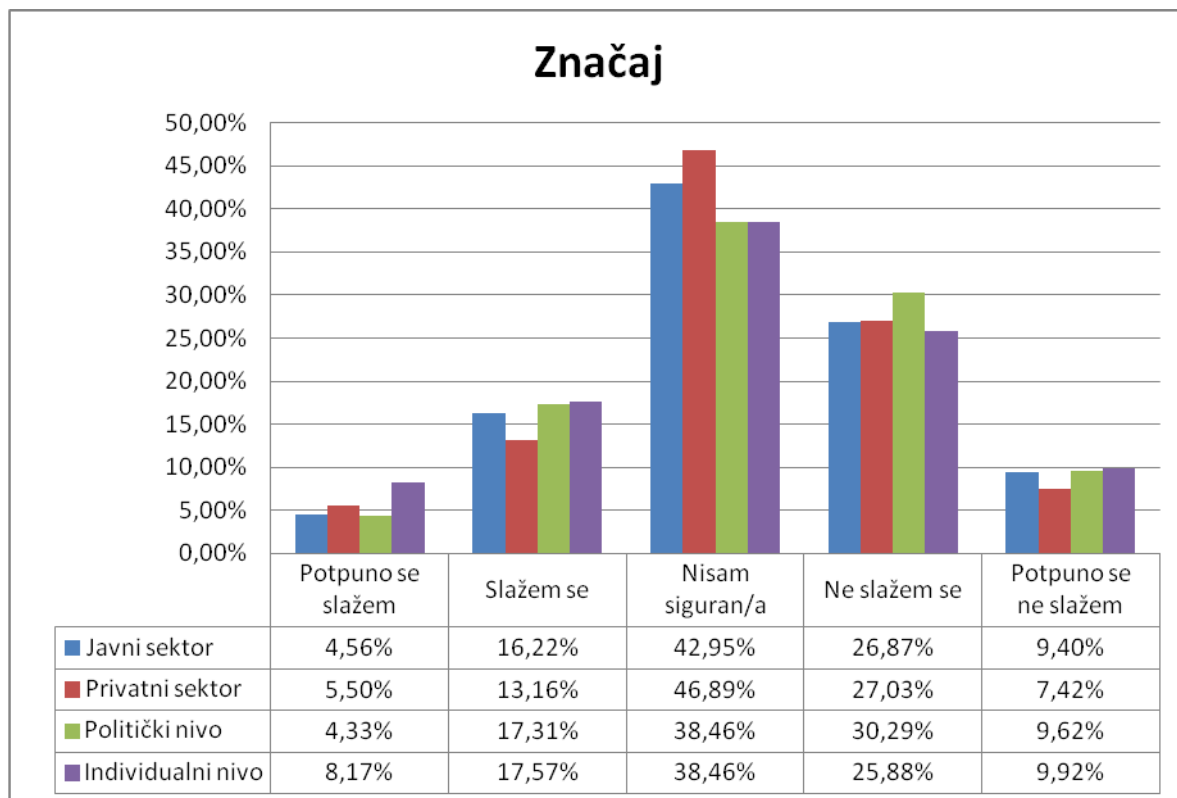
Grafikon 11. Stavovi ispitanika o razvijenosti snaga i sredstava za zaštitu i spasavanje

Nasuprot činjenici da ispitanici smatraju da postojeći sistem zaštite i spasavanja ne zadovoljava potrebe društva, oni pokazuju visok stepen svesti o neophodnosti učešća u aktivnostima sistema zaštite i spasavanja, u skladu sa odlukama nadležnih organa (grafikon 12). Preko 80% ispitanika smatra da je neophodno učešće svih snaga i sredstava u zaštiti i spasavanju.

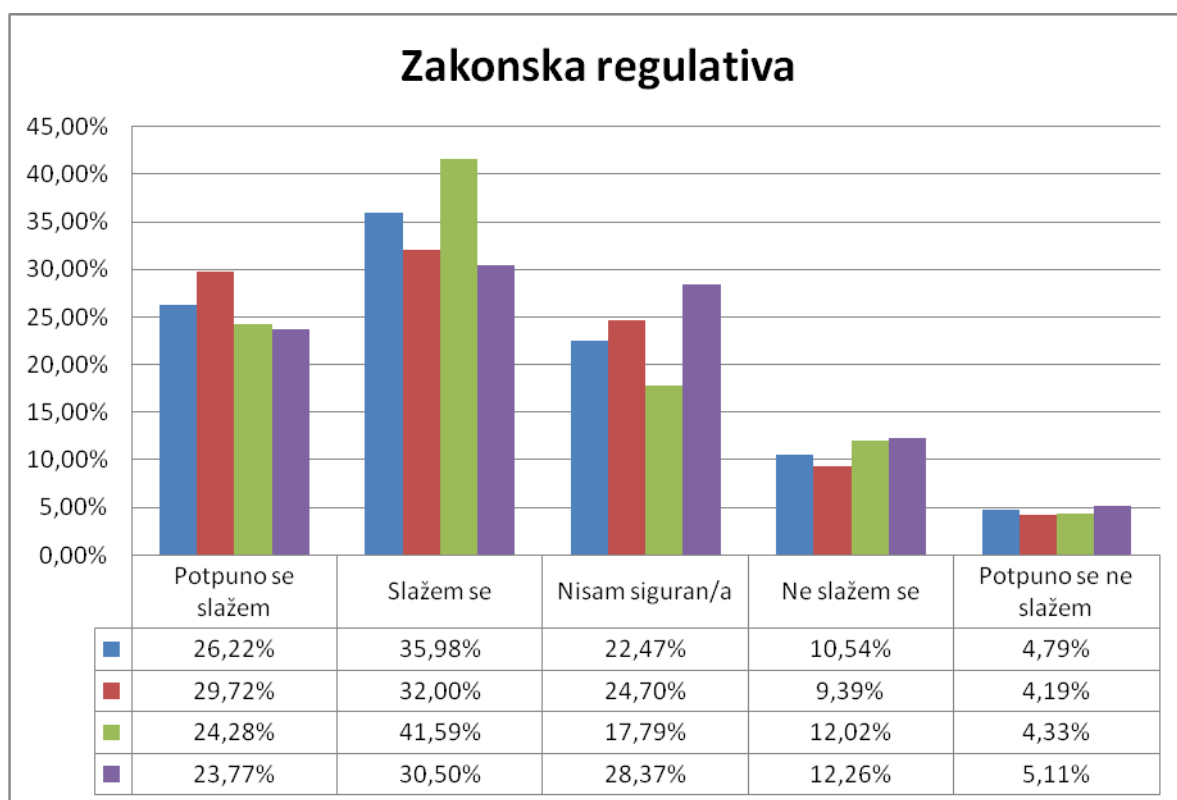


Grafikon 12. Stavovi ispitanika o potrebi učešća u zaštiti i spasavanju

Preko 75% ispitanika smatra da sistem zaštite i spasavanja nema adekvatan značaj u društvenoj zajednici (grafikon 13) i da je postojeći sistem usklađen sa postojećim zakonskim rešenjima (grafikon 14). Dobijena mišljenja govore o parcijalnom viđenju problema finansiranja, obzirom da se u analizama sistema zaštite i spasavanja nadležnih organa govori o potrebi adekvatnog finansiranja ovog sistema od strane jedinica lokalne samopurave. Takođe, stavovi o usklađenosti sa zakonima su diskutabilni, s obzirom na to da nije izvršen u potpunoj meri adekvatan inspekcijски nadzor po ovim poslovima.



Grafikon 13. Stavovi ispitanika o značaju sistema zaštite i spasavanja



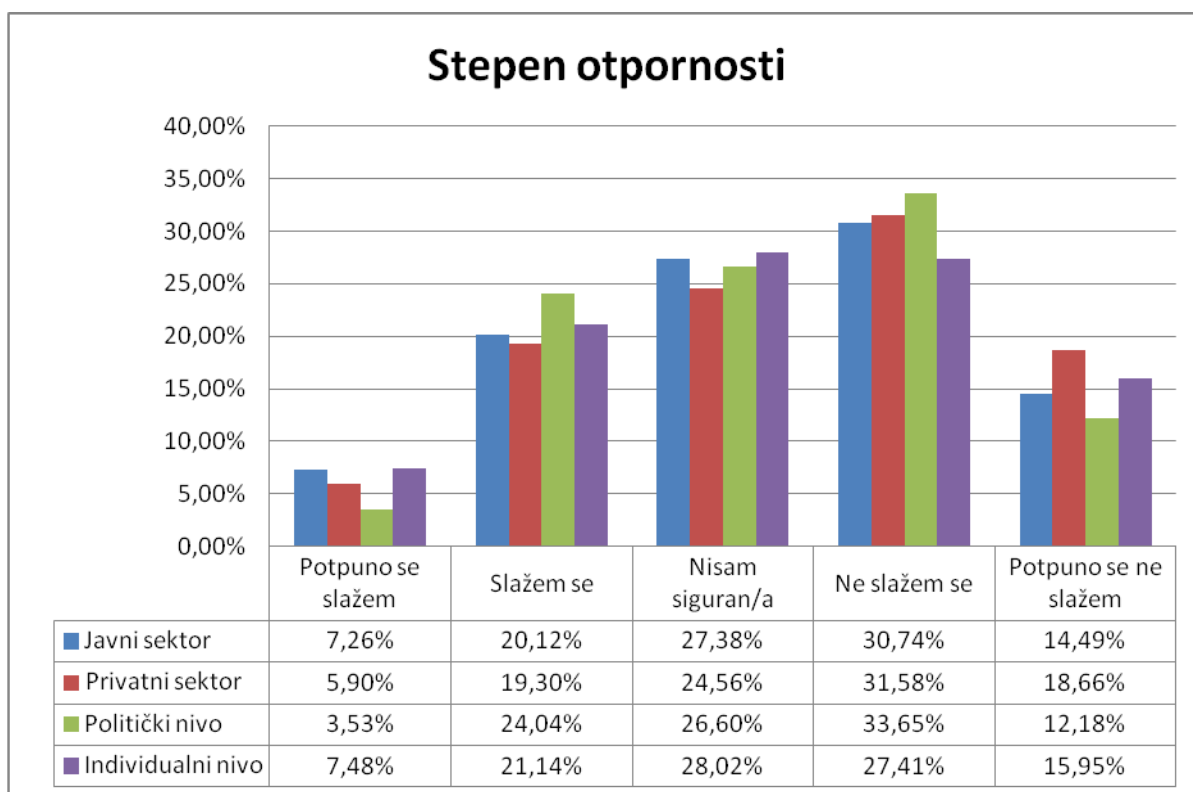
Grafikon 14. Stavovi ispitanika o usklađenosti postojećeg stanja sa zakonskom regulativom

Iz navedenog se može zaključiti da postojeći sistem zaštite i spasavanja nije u dovoljnoj meri adekvatan i usklađen sa potrebama zaštite od prirodnih katastrofa. Takođe, organizacija sistema zaštite i spasavanja ne odgovara potrebama otpornosti društvene zajednice. Ispitanici ukazuju da imaju poverenje u nadležne organe i da su spremni da se odazovu pozivu na učešće u zaštiti i spasavanju. Najveći deo ispitanika (75%) smatra da je postojeći sistem zaštite i spasavanja usklađen sa važećim zakonima i da je sistem usmeren na zaštitu kritične infrastrukture.

4. Otpornost društvene zajednice na prirodne katastrofe

Ukupan rezultat integracije nivoa svesti sa izgradnjom sistema zaštite i spasavanja, jeste otpornost društvene zajednice na prirodne katastrofe.

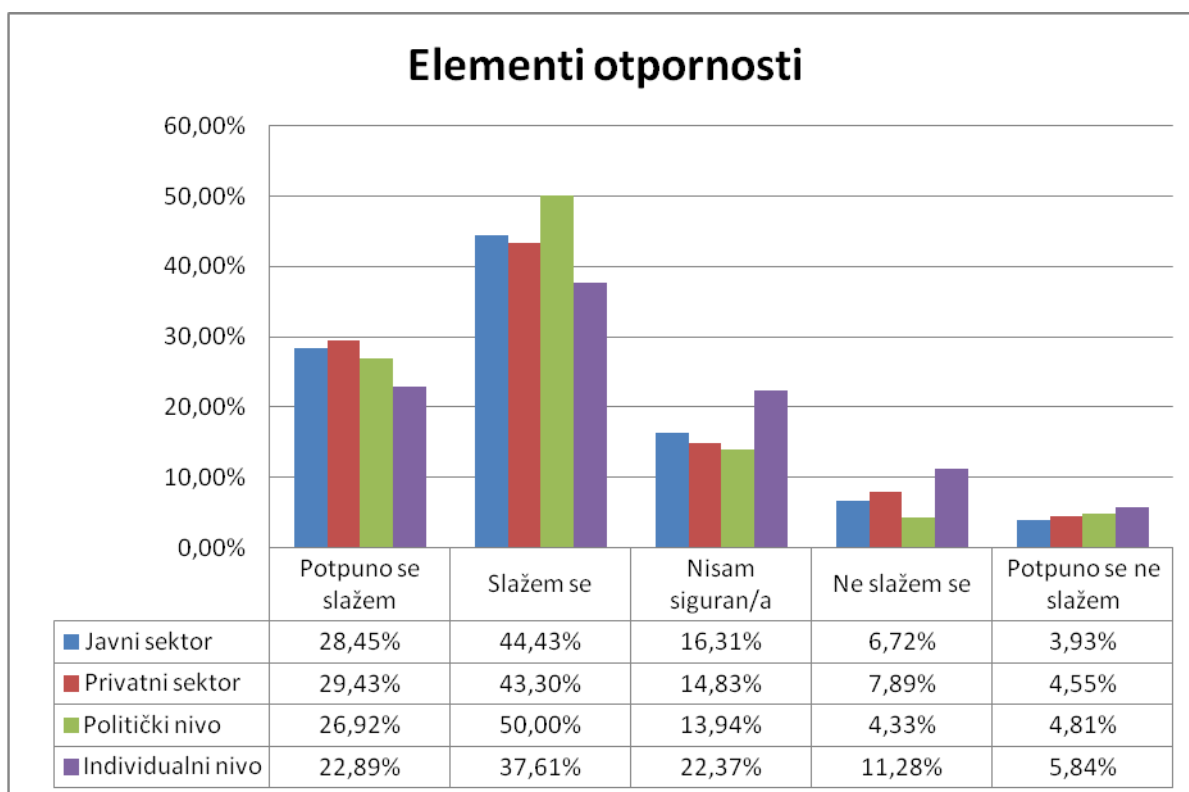
Preko 90% ispitanika smatra da u postojećim uslovima društvena zajednica nije razvila neophodnu otpornost na prirodne katastrofe (grafikon 15).



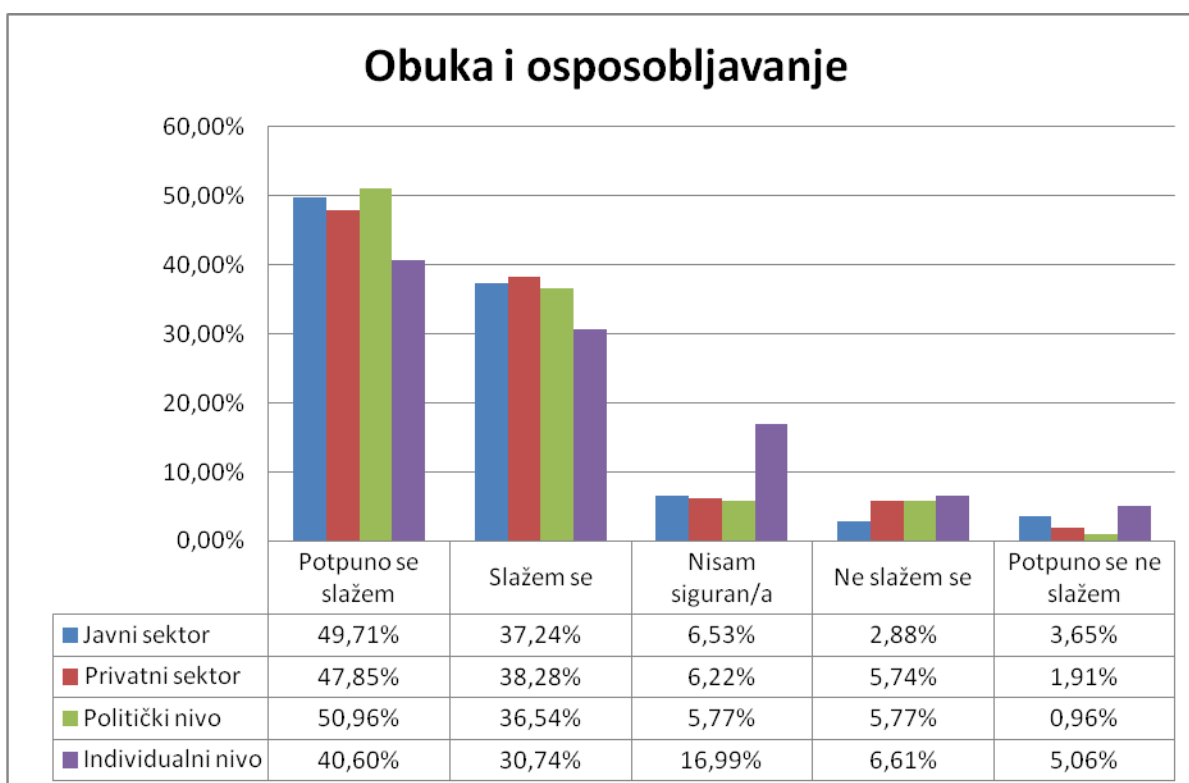
Grafikon 15. Stavovi ispitanika o stepenu otpornosti

Takođe, preko 70 % ispitanika smatra da elementi otpornosti nisu u skladu sa potrebama zajednice i kao takvi nisu dovoljni za kvalitetnu prevenciju i reagovanje u slučaju nastanka opasnosti (grafikon 16).

Kada su obuka i osposobljavanje u pitanju, oko 90% ispitanika smatra da se ne posvećuje dovoljno pažnje tom segmentu a smatra ga veoma važnim (grafikon 17).

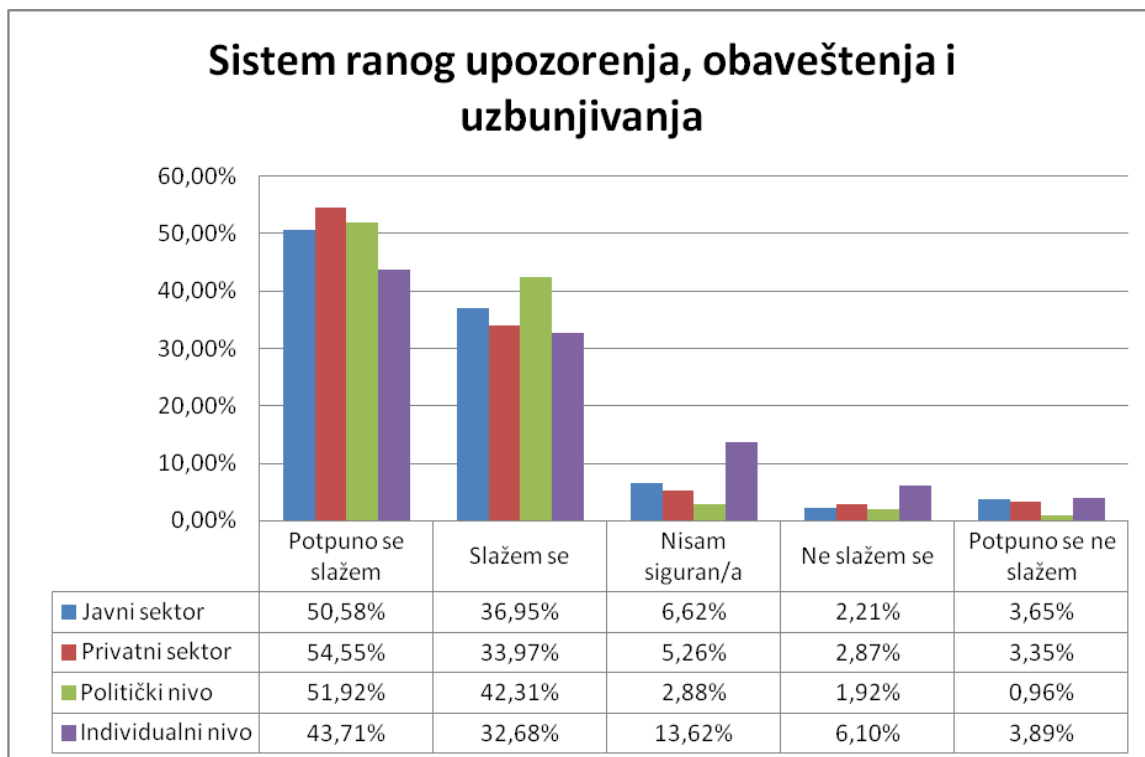


Grafikon 16. Stavovi ispitanika o elementima otpornosti



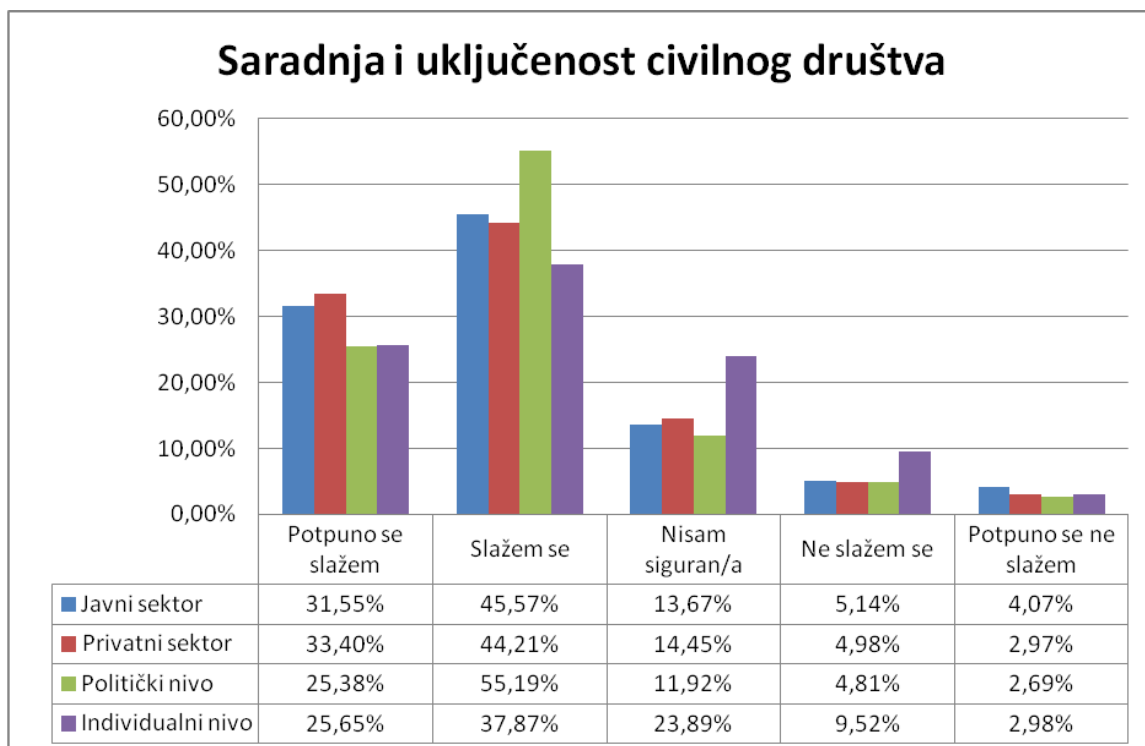
Grafikon 17. Stavovi ispitanika o zastupljenosti obuke i osposobljavanja

Kada je sistem ranog upozorenja, obaveštavanja i uzbunjivanja u pitanju, preko 90% ispitanika smatra da nije adekvatan i prilagođen potrebama (grafikon 18).



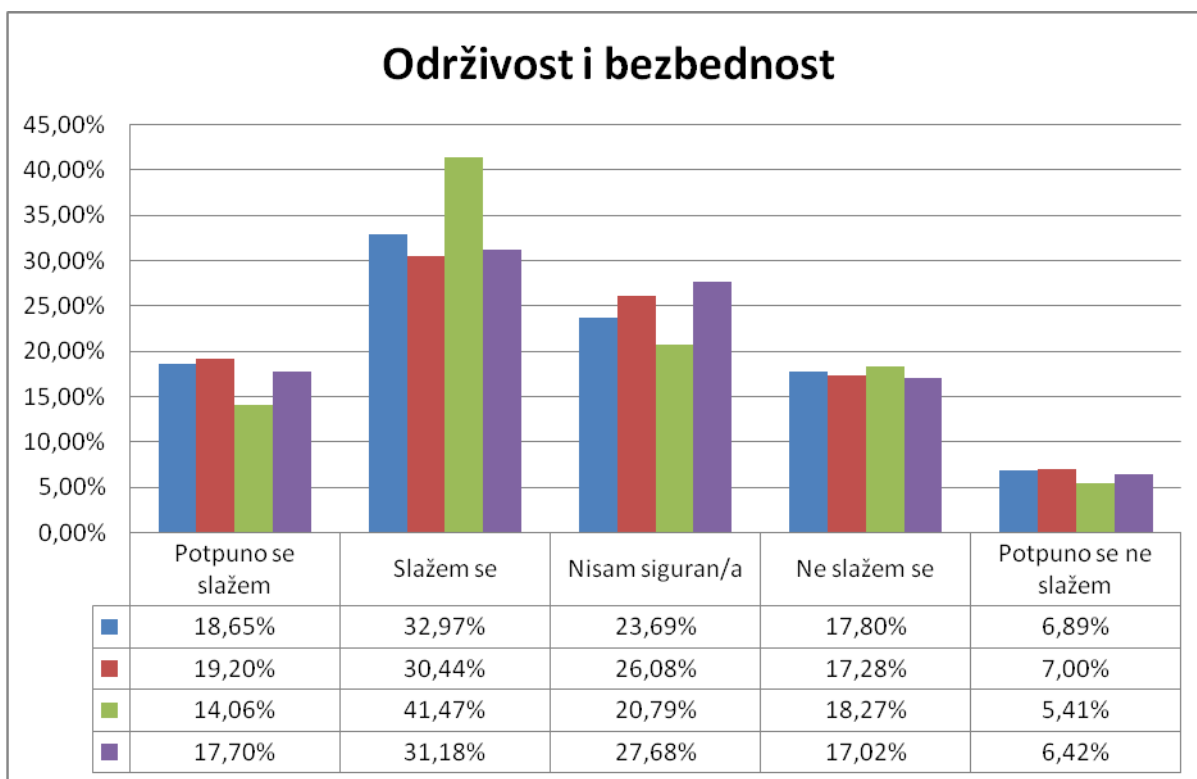
Grafikon 18. Stavovi ispitanika o adekvatnosti sistema upozorenja, obaveštavanja i uzbunjivanja

Po pitanju uključenosti civilnog društva u aktivnosti sistema zaštite i spasavanja, preko 90% ispitanika smatra da nije adekvatno i da ima mnogo potencijala organizacija civilnog društva, čiji se kapaciteti mogu upotrebiti u zaštiti i spasavanju (grafikon 19).



Grafikon 19. Stavovi o uključenosti civilnog društva u zaštitu i spasavanje

Ukupno posmatrano, preko 75% ispitanika smatra da postojeći elementi otpornosti društvene zajednice, ne omogućavaju neophodan stepen bezbednosti i održivosti sistema zaštite i spasavanja (grafikon 20).



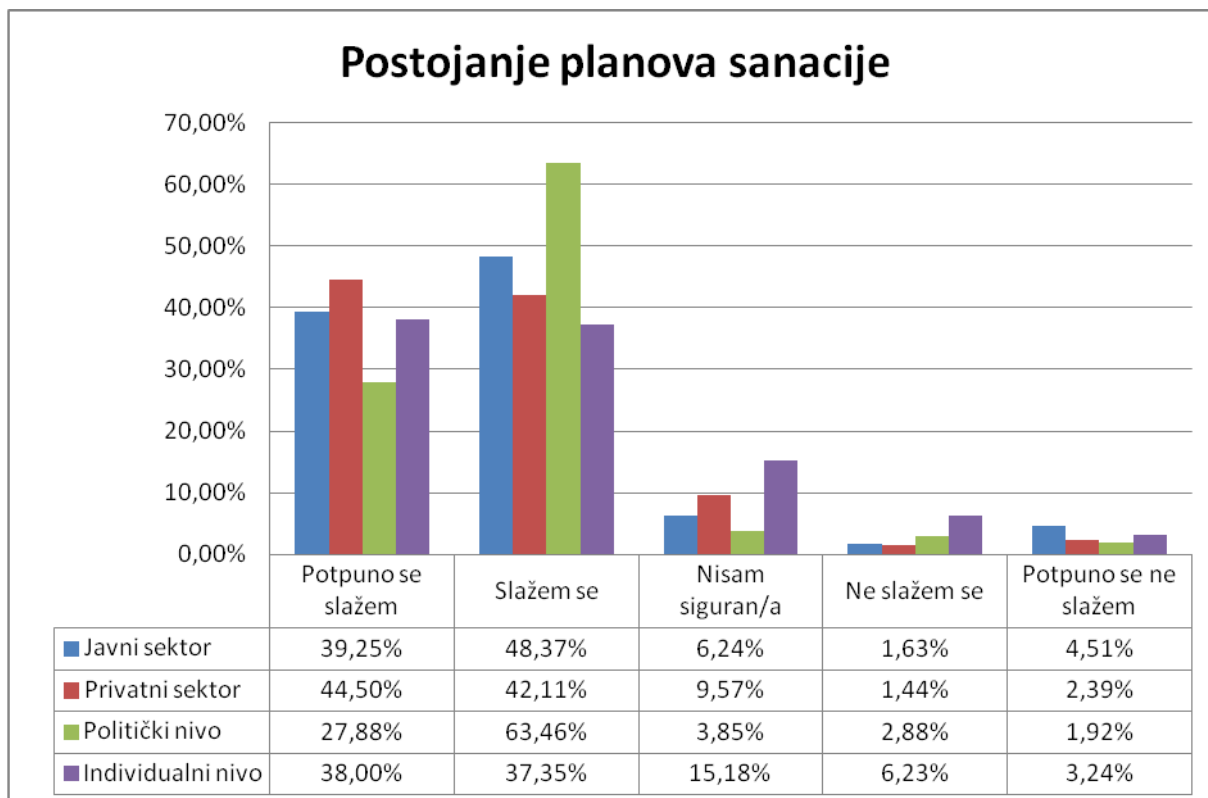
Grafikon 20. Stavovi ispitanika o stepenu bezbednosti i održivosti

Na osnovu navedenog može se zaključiti da ispitanici smatraju da postojeći stepen otpornosti društvene zajednice nije na potrebnom nivou. Elemente sistema je potrebno unaprediti, poboljšati i uskladiti sa stvarnim potrebama. Bezbednost društvene zajednice i održivost ukupnog razvoja nije podržana kroz postojeći sistem zaštite i spasavanja.

5. Obnova društvene zajednice posle prirodnih katastrofa

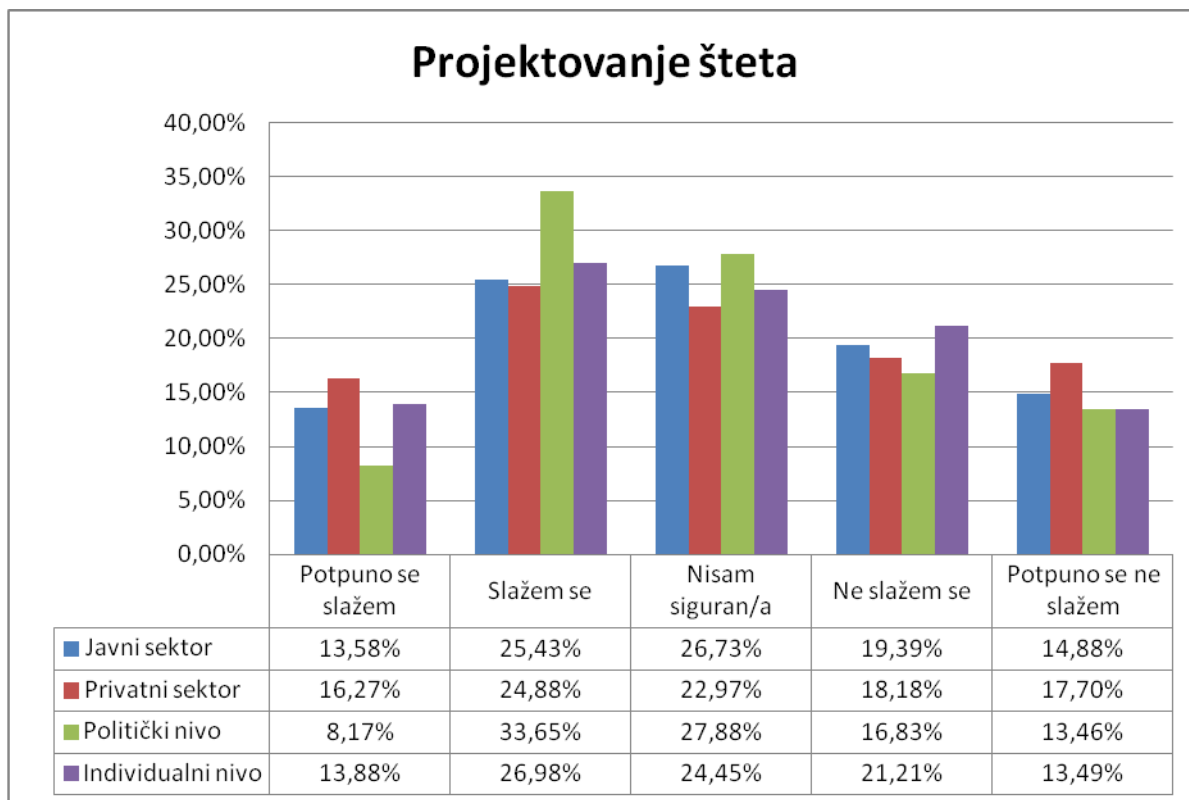
Posledice po društvenu zajednicu su efekat prirodnih katastrofa. Vraćanje u funkciju kritične infrastrukture i delatnosti od zanačaja za pomoć pogođenom stanovništvu je prioritet sistema zaštite i spasavanja.

Preko 90% ispitanika smatra da je neophodna izrada planova sanacija u periodu pripreme i prevencije prirodnih katastrofa (grafikon 21).



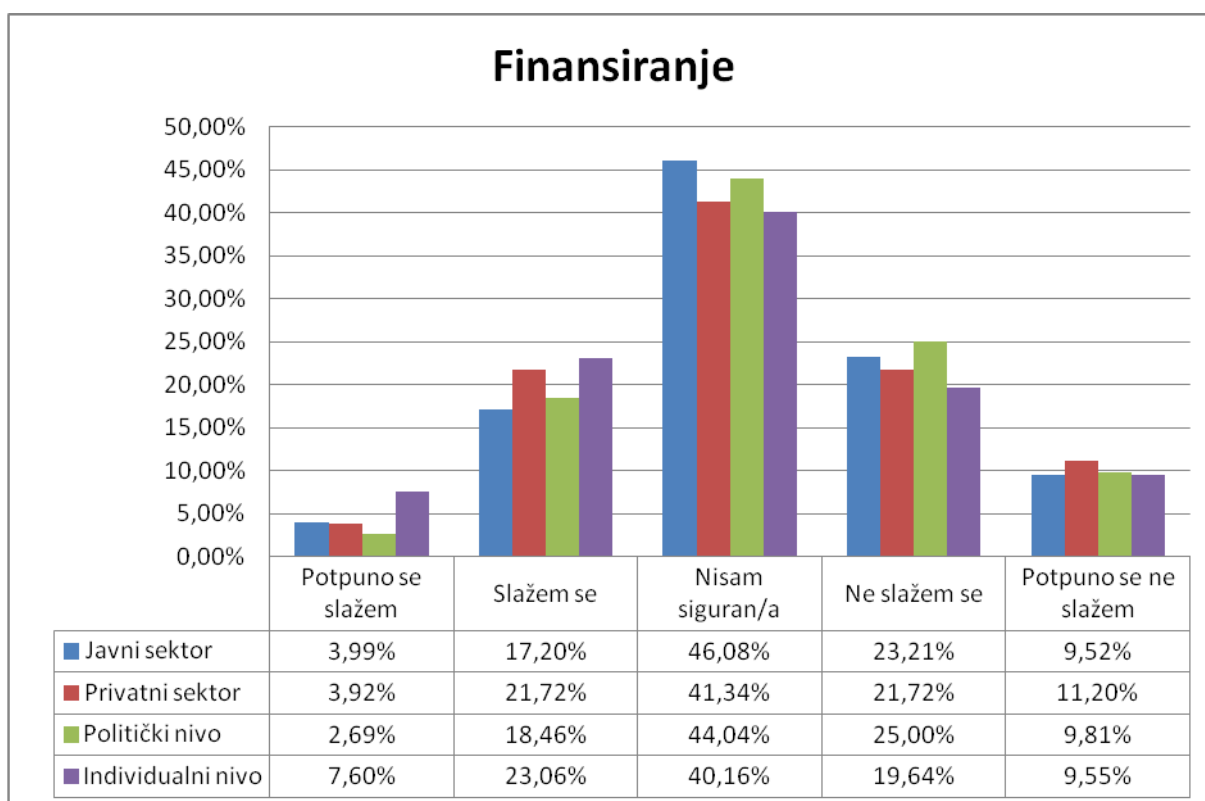
Grafikon 21. Stavovi ispitanika o potrebi izrade planova sanacije

Osnovu za izradu planova sanacije treba da predstavljaju različite procene i projekcije mogućih šteta (grafikon 22).



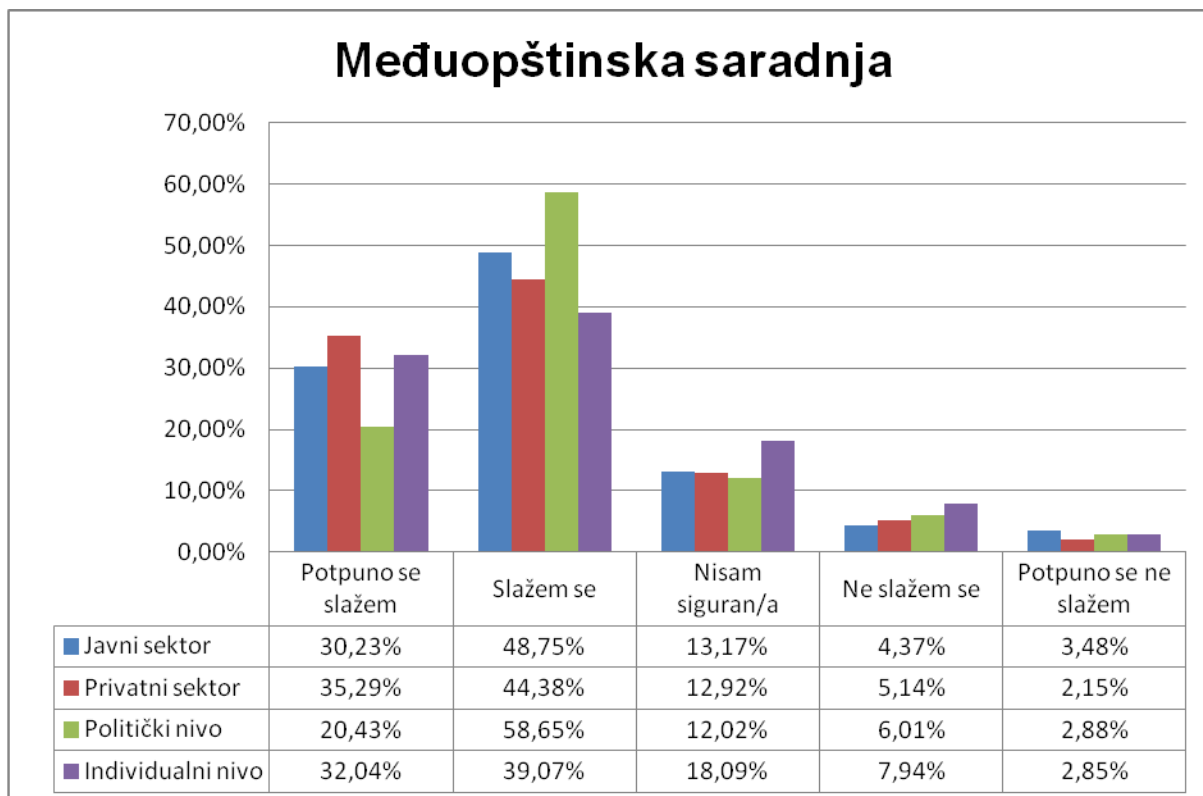
Grafikon 22. Stavovi ispitanika o potrebi projektovanja šteta

Oko 50% ispitanika izražava nesigurnost u pravilan pristup obezbeđenju finansijskih sredstava za planove sanacije (grafikon 23).



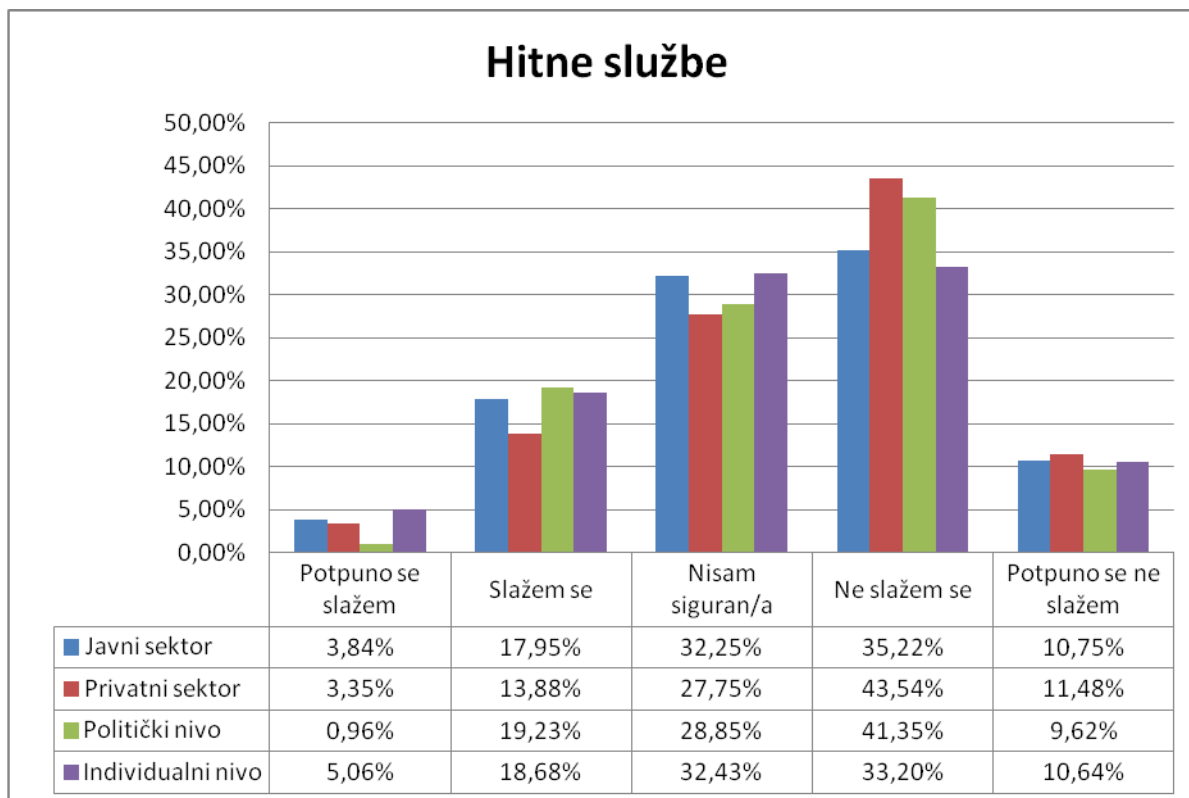
Grafikon 23. Stavovi ispitanika o potrebi obezbeđenja finansijskih sredstava za planove sanacije

Za uspešnu sanaciju šteta neophodna je međuopštinska saradnja, sa čime se slaže oko 80% ispitanika (grafikon 24).



Grafikon 24. Stavovi o potrebi međuopštinske saradnje

Isti je stav i za ostale nivoe saradnje. Preko 60% ispitanika smatra da hitne službe nisu usklađene sa stvarnim potrebama na teritoriji društve zajednice (grafikon 25).



Grafikon 25. Stavovi o stanju hitnih službi

Iz navedenog se može zaključiti da pripremljenost društvene zajednice za sanaciju šteta po prestanku opasnosti nije na potrebnom nivou. Ispitanici smatraju da je neophodno utvrditi planove međuopštinske saradnje i, objedinjavanjem kapaciteta, doprineti otpornosti društvene zajednice. Takođe, ispitanici smatraju da je neophodno optimalno projektovati hitne službe prema potrebama na teritoriji.

6. Zaključna razmatranja

Iz analize pojedinih oblasti zaštite i spasavanja, može se zaključiti sledeće:

1. Kod najvećeg broja ispitanika postoji svest o postojanju opasnosti od prirodnih katastrofa, nastala u različitim uslovima percepcije;
2. Stepem edukacije lica koja se bave poslovima zaštite i spasavanja nije na potrebnom nivou, već je neophodna posebna edukacija koja prati savremene standarde i naučna dostignuća u ovoj oblasti;
3. Prevencija je prisutna u komunikaciji o prirodnim katastrofama, ali je u praksi više deklarativnog karaktera;
4. Informisanje stanovništva i svih subjekata je veoma značajno, ali nije prisutno u dovoljnoj meri;
5. Postojeći sistem zaštite i spasavanja ne odgovara realnim potrebama društvene zajednice, potrebno ga je dimenzionisati prema procenama ugroženosti;
6. Postoji spremnost stanovništva da se na poziv nadležnih organa odazove na izvršavanje aktivnosti u vezi sa zaštitom i spasavanjem, ali ne postoji komunikacija u vezi sa tim između nadležnih organa i stanovništva;
7. Postojeći zakonski okvir, daje mogućnosti za uređenje sistema zaštite i spasavanja, ali nije sproveden do kraja;
8. Društvena zajednica kritičnu infrastrukturu stavlja kao prioritet u zaštiti i spasavanju, ali se ne preduzimaju adekvatne mere za njenu zaštitu;
9. Otpornost društvene zajednice nije na potrebnom nivou i potrebno je elemente otpornosti dovesti na veći nivo;
10. Razvoj otpornosti društvene zajednice treba da bude okrenut ka principima održivosti;
11. Neophodno je izraditi sanacione planove kao osnovu za sanaciju šteta po vrstama opasnosti;
12. Hitne službe treba projektovati prema procenama ugroženosti;
13. Procene ugroženosti teritorije treba da predstavljaju osnov za dimenzionisanje sistema zaštite i spasavanja;
14. Poslovima u sistemu zaštite i spasavanja treba da se bave lica koja poseduju specifična i savremena znanja i veštine.

7. Preporuke

Imajući u vidu gore navedeno, nedvosmisleno se može zaključiti da rezultati ankete ukazuju na neophodnost razvoja specijalizovanih visokoškolskih studijskih programa za lica iz različitih oblasti društvenog života.

Program školovanja treba da odgovori sledećim zahtevima:

- usvajanje specijalizovanih znanja iz oblasti koje tretiraju svaku opasnost iz grupe prirodnih katastrofa koje ugrožavaju nacionalni i susedni geoprostor;
- usvajanje znanja i sticanje veština iz oblasti upravljanja rizikom od prirodnih katastrofa;
- usvajanje organizaciono-planskih znanja i veština u oblasti mera zaštite i spasavanja;
- usvajanje analitičkih znanja i veština iz oblasti osnovnih operacionih istraživanja i geoinformacionih tehnologija, neophodnih kao podrška odlučivanju pri rešavanju praktičnih problema u sistemu zaštite i spasavanja od prirodnih katastrofa.

Prilozi

Prilog 1. Upitnik

Prilog 2. Uputstvo za popunjavanje upitnika

Prilog 1. Upitnik

Poštovani,

Prirodne nepogode postale su izvor permanentnog ugrožavanja društvene zajednice i životne sredine u celini. Štete koje uzrokuju prevazilaze sve prihvatljive mere. Svedoci smo da je izloženost uticaju prirodnih nepogoda (poplave, zemljotresi, klizišta i sl.) velikim delom povećana zbog slabog stepena poznavanja uzroka nastanka, mehanizama delovanja i načina zaštite. U cilju edukacije kadrova osposobljenih da pretnje od prirodnih nepogoda, delovanjem kroz sistem zaštite i spasavanja, učine manje opasnim, u okviru Erasmus+ programa pokrenut je NatRisk projekat broj 573806-EPP-1-2016-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP („Razvoj kurikuluma master akademskih studija za upravljanje rizikom u slučaju prirodnih nepogoda u zemljama Zapadnog Balkana“).

Kroz ovaj upitnik grupa naučnih radnika i eksperata za razvoj master programa treba da dobije realne pokazatelje o nivou svesti građana, privrednog i javnog sektora o aktuelnostima u vezi prirodnih nepogoda, u skladu sa iskustvima, odnosom prema okolini, spoznaji opasnosti i uticaju na građane, privredu i javni sektor. Na osnovu dobijenih rezultata razviće se master program „Upravljanje rizicima od prirodnih nepogoda“.

Molimo Vas da pažljivo pročitate sva pitanja i svoje stavove izrazite izborom odgovarajućeg odgovora.

Istraživanje je anonimno, a podaci iz ovog upitnika biće korišćeni isključivo za naučne analize.

Učešće u istraživanju je dobrovoljno.

**IMAJTE U VIDU DA JE MIŠLJENJE SVAKOG POJEDINCA I ORGANIZACIJE
VEOMA VAŽNO, KADA SU U PITANJU OPASNOSTI OD PRIRODNIH
NEPOGODA.**

HVALA NA SARADNJI.

UPITNIK

Pol: _____

Godine života: _____

Stepen obrazovanja: _____

Sektor zaposlenja: _____

Ustanova u kojoj ste
zaposleni: _____

Radno mesto: _____

Datum popunjavanja
ankete: _____

Dodatni komentari:

--

Oblast: Prevencija i razumevanje rizika od prirodnih nepogoda

(Potpuno se ne slažem = 1; Ne slažem se = 2; Ne znam = 3; Slažem se = 4; Potpuno se slažem = 5)

Redni broj	Pitanje	Odgovor
1.	Postoji svest o stalnoj opasnosti od prirodnih nepogoda	
2.	Znam šta predstavljaju prirodne nepogode	
3.	Stepen znanja o prirodnim nepogodama je dovoljan na svim nivoima društvenog života	
4.	Desila mi se lično, najmanje jednom u životu, nepogoda sa velikom materijalnom štetom	
5.	Lično me pogađaju posledice prirodnih nepogoda bilo gde u svetu	
6.	U društvenoj zajednici je razvijen dovoljan stepen obrazovanja u vezi sa prirodnim nepogodama	
7.	Postojeći sistemi edukacije u vezi sa prirodnim nepogodama su u skladu sa potrebama vremena i društva	
8.	Potrebno je unaprediti postojeći sistem edukacije i razvijati nove pristupe	
9.	Društvena zajednica raspolaže dovoljnim brojem lica edukovanih za identifikaciju i postupanje u vezi sa prirodnim nepogodama	
10.	Društvena zajednica je orijentisana ka prevenciji i zaštiti od prirodnih nepogoda	
11.	Prevencija prirodnih nepogoda je jedan od prioriteta razvoja društvene zajednice	
12.	Prevencija od prirodnih nepogoda je jasno naglašen prioritetni cilj	
13.	Planiranje za nepogode je redovna aktivnost u društvenoj zajednici	
14.	Najveći broj pripadnika društvene zajednice zna šta treba da radi u slučaju prirodnih nepogoda	
15.	Planska dokumenta se izrađuju redovno i potpuno	
16.	Sva planska i operativna dokumenta su pristupačna svim pripadnicima društvene zajednice	
17.	Rukovodstvo društvene zajednice treba da bude najbolji poznavalac situacije kada su prirodne nepogode u pitanju	
18.	Rukovodstvo društvene zajednice jeste najbolji poznavalac situacije kada su prirodne nepogode u pitanju	
19.	Potrebno je posebno edukovati pripadnike upravljačkih struktura društvene zajednice za rad u slučaju prirodnih nepogoda	
20.	Vrši se redovno informisanje o stanju po pitanju prirodnih nepogoda na teritoriji društvene zajednice	
21.	Poznato je u dovoljnoj meri, koje opasnosti prete sa teritorije susednih društvenih zajednica	
22.	Informacije se distribuiraju tako da ih svi razumeju	
23.	Informacije se distribuiraju tako da svi mogu da im pristupe	
24.	Neophodno je dostavljati više informativnih pisanih materijala	
25.	Dovoljno je samo koristiti internet za distribuciju informacija o prirodnim nepogodama	

Oblast: Sistem zaštite i spasavanja

(Potpuno se ne slažem = 1; Ne slažem se = 2; Ne znam = 3; Slažem se = 4; Potpuno se slažem = 5)

Redni broj	Pitanje	Odgovor
1.	U društvenoj zajednici postoji adekvatan sistem zaštite i spasavanja	
2.	Način rada, kapaciteti i obaveze u sistemu zaštite i spasavanja su transparentni i lako dostupni	
3.	Sistem zaštite i spasavanja je potpuno uređen i organizovan	
4.	Neophodno je uvećati stepen znanja svih subjekata u cilju povećanja kvaliteta sistema zaštite i spasavanja	
5.	Svaki subjekat sistema zaštite i spasavanja u društvenoj zajednici tačno zna svoja prava i obaveze	
6.	Postoje dovoljne snage i sredstva za zaštitu i spasavanje	
7.	Shvatam potrebu da budem pripadnik snaga zaštite i spasavanja	
8.	Shvatam potrebu da treba da stavim na raspolaganje sredstva koja nadležni organ zahteva za zaštitu i spasavanje	
9.	Postupanje po uputstvima nadležnih organa u vanrednoj situaciji je veoma važno	
10.	Imam poverenje u sistem zaštite i spasavanja	
11.	Pripadnici snaga zaštite i spasavanja treba da budu prepoznatljivi po jedinstvenim uniformama	
12.	Sistem zaštite i spasavanja pokazuje svoje vrednosti na delu	
13.	Odziv subjekata sistema zaštite i spasavanja na signal mobilizacije je odličan	
14.	Kadrovske potrebe sistema zaštite i spasavanja su u potpunosti pokrivena sistemom obrazovanja	
15.	Odnos prema prirodnim nepogodama je regulisan zakonom na razumljiv način	
16.	Sistem zaštite i spasavanja u društvenoj zajednici se razvija u skladu sa potrebama proizašlim iz procena ugroženosti	
17.	Obaveze iz procene ugroženosti se distribuiraju svim subjektima sistema zaštite i spasavanja	
18.	Osnovna funkcija sistema jeste zaštita i spasavanje ljudi i kritične infrastrukture	
19.	Sistem zaštite i spasavanja mora da posveti posebnu pažnju međupštinskoj i međunarodnoj saradnji	
20.	Međunarodna saradnja je značajna zbog razmene znanja i iskustava	
21.	Sistem zaštite i spasavanja treba da ima prevashodno preventivnu funkciju	
22.	Operativna funkcija sistema je veoma značajna sa aspekta reagovanja na prirodne nepogode	
23.	Naročitu pažnju treba posvetiti kritičnim grupama u društvenoj zajednici	
24.	Sistem zaštite i spasavanja treba da bude sposoban da prati savremene trendove teorije i prakse regovanja na prirodne nepogode	
25.	Neophodno je stalno i sistemsko ulaganje u razvoj sistema zaštite i spasavanja	

Oblast: Otpornost društvene zajednice na prirodne nepogode

(Potpuno se ne slažem = 1; Ne slažem se = 2; Ne znam = 3; Slažem se = 4; Potpuno se slažem = 5)

Redni broj	Pitanje	Odgovor
1.	Društvena zajednica na čijoj teritoriji živim je otporna na prirodne nepogode	
2.	Društvena zajednica na čijoj teritoriji živim je potpuno sposobna da odgovori na izazove prirodnih nepogoda	
3.	Razvijanje otpornosti je prioritetni cilj organa vlasti na teritoriji	
4.	Značajan elemenat otpornosti je formiran sistem zaštite i spasavanja	
5.	Značajan elemenat otpornosti je visoka osposobljenost snaga zaštite i spasavanja	
6.	Značajan elemenat otpornosti je sistemsko finansiranje zaštite od prirodnih nepogoda u cilju održivosti sistema	
7.	Značajan elemenat otpornosti društvene zajednice jeste postojanje strateških dokumenata zaštite i spasavanja	
8.	Značajan elemenat otpornosti jeste postojanje zakona koji se dosledno sprovode	
9.	Kvalitetna obuka i osposobljavanje je veoma značajan elemenat otpornosti društvene zajednice	
10.	Savremen i efikasan sistem ranog upozorenja je veoma značajan	
11.	Međuopštinska saradnja značajno doprinosi smanjenju rizika od prirodnih nepogoda	
12.	Međuresorna saradnja značajno doprinosi smanjenju rizika od prirodnih nepogoda	
13.	Međunarodna saradnja značajno doprinosi smanjenju rizika od prirodnih nepogoda	
14.	Civilno društvo nije u dovoljnoj meri uključeno u aktivnosti u vezi sa razvojem sistema zaštite i spasavanja	
15.	Neravnomerna razvijenost teritorije države značajno utiče na otpornost društvene zajednice	
16.	Sistem zaštite i spasavanja treba da ima investicioni potencijal i karakter	
17.	Trenutno stanje razvijenosti sistema zaštite i spasavanja omogućuje potpunu bezbednost kada su prirodne nepogode u pitanju	
18.	Sistem obrazovanja treba da bude stub razvoja otpornosti društvene zajednice na prirodne nepogode	
19.	Trenutni sistem obrazovanja je dovoljan da obezbedi kadrove obrazovane za potrebe sistema zaštite i spasavanja	
20.	Privatni sektor je dovoljno uključen u sistem zaštite i spasavanja	
21.	Naučne institucije su dovoljno uključene u sistem zaštite i spasavanja	
22.	Nauka je osnovni stub razvoja sistema zaštite i spasavanja u društvenoj zajednici čiji sam član	
23.	Permanentna obuka i osposobljavanje svih pripadnika zajednice je najbolji način prevencije posledica prirodnih nepogoda	
24.	Slab stepen profesionalizacije sistema zaštite i spasavanja je izvor neotpornosti društvene zajednice	
25.	Rizik od prirodnih nepogoda je veliki izvor nesigurnosti stanovništva	

Oblast: Obnova društvene zajednice posle prirodnih nepogoda

(Potpuno se ne slažem = 1; Ne slažem se = 2; Ne znam = 3; Slažem se = 4; Potpuno se slažem = 5)

Redni broj	Pitanje	Odgovor
1.	Šteta od prirodnih nepogoda se može zanačajno umanjiti preduzimanjem sistemskih mera	
2.	Društvena zajednica uvek izvrši naknadu štete u stvarnom iznosu posle prirodnih nepogoda	
3.	Strah od neadekvatne naknade štete izaziva nepoverenje prema organima vlasti	
4.	Stanovnici i pravna lica su svesni prednosti osiguranja od prirodnih nepogoda	
5.	Najveći deo objekata i privrednih dobara je osiguran od prirodnih nepogoda	
6.	Postoji, javno dostupan, dokument prema kojem se vrši procena štete od prirodnih nepogoda	
7.	Postoje planovi sanacije šteta od prirodnih nepogoda	
8.	Postoje fondovi za nadoknadu štete	
9.	Hitne službe su dovoljne i optimalno raspoređene po teritoriji	
10.	Finansiranje aktivnosti koje vode ka smanjenju štete od prirodnih nepogoda je stalna aktivnost	
11.	Društvena zajednica ima izrađene planove kojima nastavlja kontinuitet poslovanja u slučaju prirodnih nepogoda	
12.	Redovno se vrši isplata naknada za angažovanje sredstava privatnog sektora za društvene potrebe u prirodnim nepogodama	
13.	Aktivnosti pri sanaciji štete su javne i transparentne	
14.	Posle svake prirodne nepogode organi vlasti preduzimaju mere da se svima učine dostupnim naučene lekcije iz prirodne nepogode	
15.	Svim pogođenim subjektima se posvećuje jednaka pažnja u fazi sanacije štete	
16.	Prioritet, u sanaciji štete, treba da se daje kritičnoj infrastrukturi	
17.	Značajan element sanacije i oporavka jeste međuopštinska pomoć	
18.	Značajan element sanacije i oporavka jeste međudržavna pomoć	
19.	Pomoć posle prirodne nepogode mora da ima usmerenje na stvaranje boljeg sistema	
20.	Prioritet u sanaciji štete treba dati na pomoći kritičnim grupama	

MOGUĆI ODGOVORI

Stepen obrazovanja	Pol	Sektor zaposlenja	Odgovor	
Učenik	Muški	Javni sektor	Potpuno se ne slažem	1
Student	Ženski	Privredni sektor	Ne slažem se	2
Osnovna stručna sprema		Privatni sektor	Nisam siguran/ sigurna	3
Srednja stručna sprema		Nezaposlen	Slažem se	4
Viša stručna sprema		Na školovanju	Potpuno se slažem	5
Visoka stručna sprema				
Magistar/Master				
Doktor nauka				

Prilog 2. Uputstvo za popunjavanje upitnika

Ovaj upitnik (anketni list) sadrži 6 stranica (Sheet-ova) i potrebno je popuniti prvih 5. Na šestoj stranici se nalaze mogući odgovori i ona se ne popunjava.

NEOPHODNO JE DA SVAKA USTANOVA ANKETIRA PO 300 OSOBA (zaposleni, studenti, lica iz građanstva i slično). Anketni listovi se mogu popuniti elektronski ili odštampati i ručno popuniti.

POPUNJENE UPITNIKE U ELEKTRONSKOJ FORMI (300 po ustanovi) POTREBNO JE DOSTAVITI UNIVERZITETU ODBRANE U BEOGRADU NAJKASNIJE DO 25. MARTA 2017. GODINE.

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE ELEKTRONSKOG UPITNIKA

Prva stranica (UPITNIK):

- U rubrici **POL** iz padajućeg menija klikom izabrati jednu od dve ponuđene opcije.
- U rubrici **GODINE ŽIVOTA** upisati godine.
- U rubrici **STEPEN OBRAZOVANJA** iz padajućeg menija klikom izabrati jednu od osam ponuđenih opcija.
- U rubrici **SEKTOR ZAPOSLENJA** iz padajućeg menija klikom izabrati jednu od pet ponuđenih opcija.
- U rubrici **USTANOVA U KOJOJ STE ZAPOSLENI** upisati naziv ustanove.
- U rubrici **RADNO MESTO** upisati dužnost/funkciju koju obavljate.
- U rubrici **DATUM POPUNJAVANJA ANKETE** upisati datum anketiranja.
- U rubrici **DODATNI KOMENTARI** možete upisati neki komentar od interesa za ovo anketiranje.

Druga, treća, četvrta i peta stranica (ODGOVORI):

Na svako od ponuđenih pitanja u koloni **ODGOVORI** klikom iz padajućeg menija izabrati jedan od 5 ponuđenih odgovora (Potpuno se ne slažem = 1; Ne slažem se = 2; Ne znam = 3; Slažem se = 4; Potpuno se slažem = 5).

Po završetku popunjavanja upitnika potrebno je snimiti fajl kao:

UPITNIK ERAZMUS - Ustanova (UNI, KPA, UNSA, VSUP, UPKM, TCASU) - Redni broj anketirane osobe.

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE ODŠTAMPANOG UPITNIKA

Upitnik koji se popunjava ručno mora biti odštampan u celini, odnosno svih 6 stranica.

Mogući odgovori (6. stranica upitnika):

Stepen obrazovanja	Pol	Sektor zaposlenja	Odgovor	
Učenik	Muški	Javni sektor	Potpuno se ne slažem	1
Student	Ženski	Privredni sektor	Ne slažem se	2
Osnovna stručna sprema		Privatni sektor	Nisam siguran/sigurna	3
Srednja stručna sprema		Nezaposlen	Slažem se	4
Viša stručna sprema		Na školovanju	Potpuno se slažem	5
Visoka stručna sprema				
Magistar/Master				
Doktor nauka				

Prva stranica (UPITNIK):

- U rubrici **POL** upisati jednu od dve ponuđene opcije.
- U rubrici **GODINE ŽIVOTA** upisati godine.
- U rubrici **STEPEN OBRAZOVANJA** upisati jednu od osam ponuđenih opcija.
- U rubrici **SEKTOR ZAPOSLENJA** upisati jednu od pet ponuđenih opcija.
- U rubrici **USTANOVA U KOJOJ STE ZAPOSLENI** upisati naziv ustanove.
- U rubrici **RADNO MESTO** upisati dužnost/funkciju koju obavljate.
- U rubrici **DATUM POPUNJAVANJA ANKETE** upisati datum anketiranja.
- U rubrici **DODATNI KOMENTARI** možete upisati neki komentar od interesa za ovo anketiranje.

Druga, treća, četvrta i peta stranica (ODGOVORI):

Na svako od ponuđenih pitanja u koloni **ODGOVORI** upisati jedan od 5 ponuđenih odgovora (Potpuno se ne slažem = 1; Ne slažem se = 2; Ne znam = 3; Slažem se = 4; Potpuno se slažem = 5).

Po završetku popunjavanja upitnika potrebno je popunjene upitnike konvertovati u elektronsku formu i snimiti fajl kao:

UPITNIK ERAZMUS - Ustanova (UNI, KPA, UNSA, VSUP, UPKM, TCASU) - Redni broj anketirane osobe.